

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: in der Ostmark: vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zeitungszustellgebühr
Postcheckkonto Wien Nr. 55030

II. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag 19. Dezember 1942

Nr. 51

Boljševiška katastrofa pri Toropecu

Velik del obkoljene boljševiške skupine uničen - Sovražnik je pustil na bojišču 14.000 mrtvih - 3000 sovjetov ujetih - 227 topov zaplenjenih - Sovjeti so izgubili v 14 dneh nad 400 letal

Po poročilu, ki ga je izdalo nemško vrhovno poveljstvo v sredo, dne 16. t. m., so nemške čete jugovzhodno od Toropeca uničile v velikem kotlju, ki ga je sovražnik par dni zamaš skušal razbiti, velik del obkoljenih boljševiških odredov. Bitka v tem kotlju je trajala od 25. novembra do 15. decembra. V tem času so izgubili boljševiki nad 14.000 mrtvih in 3000 ujetnikov. Nemški plen je znašal 326 tankov in 227 topov.

V času od 1. do 15. decembra so izgubili sovjeti na vzhodni fronti 411 letal, 348 jih je bilo zbitih v letalskih bojih, 60 nadalnih letal je sestrelila protiletalska artilerija, 20 pa suhozemna vojska, dočim je bil ostanek na zemlji uničen. V istem času so 89 lastnih nemških letal ni več povrnilo s poleta.

Pretekli četrtek so nemške čete v koncentričnem napadu razbile ob Tereku neko sovražno skupino. Obenem so se izjalovili lokalni sovražni napadi. Med Volgo in Donom je uspelo nekim sovražnim odredom vdreti v nemške položaje, vendar so bili pravočasno obkoljeni in uničeni. Boljševiki so v ostalem izgubili pri nadaljevanju svojih napadov v tem sektorju samo 8. in 9. decembra 104 tanke. V velikem kotlu Dona so vrgle nemške čete sovražnika dalje nazaj ter pri tem uničile 16 tankov.

Medtem so nemške čete v srednjem delu fronte uspešno nadaljevale svoje lastne napade. V teh borbah in južno od jezera Ilmen je izgubil sovražnik 79 tankov.

Po sobotnem poročilu je bilo na jugu vzhodne fronte živalnejše delovanje. Ob nemških uspehih severno od Tereka in severno od Stalingrada ter v kotlu Dona so se izjalovili vsi sovjetski protinapadi. Nemško in romunsko letalstvo je odlično posegalo v borbe ob Donu in Volgi.

Na vzhodni fronti so Nemci in zavezniški uničili v času od 1. do 10. decembra 1262 sovražnih tankov.

Iz sobotnega poročila je razvidno, da so sovjeti dan poprej z močnimi odredi pričeli nov velenapad proti nemški fronti pri Rževu. Ti napadi so se zrušili v nemškem ognju ob velikih sovražnih izgubah. Uničenih je bilo 170 sovražnih tankov, nadaljnjih 36 tankov pa je sovražnik izgubil jugovzhodno od Toropeca, kjer so Nemci nadaljevali svoje uspešne napade. Tu se je obenem začelo obkoljevanje tiste velike sovražne skupine, o kateri poroča-

mo na prvem mestu. Južno od jezera Ilmen so se izjalovili vsi sovražni napadi.

Tudi po poročilu z dne 13. t. m., so se izjalovili vsi sovražni poskusi prodora pri Rževu. Pri tem je bilo uničenih nadaljnjih 153 sovražnih tankov. V področju Tuapse je neka nemška lovka divizija odbijala v trdih bojih močne sovražne napade. Tudi v področju Tereka je napadal sovražnik z močnimi silami.

14. decembra so javili zavrtnitev več sovražnih napadov v področju Kavkaza. Tudi na drugih delih južnega sektorja vzhodne fronte so se nadaljevali srditi boji z močnimi sovražnimi silami. Uspešen je bil nemški napad jugozapadno od Stalingrada ter v stropi Kalinikov. Po tem poročilu še borbe v prostoru Kalinina—jezero Ilmen nikakor niso penehale. Vsi poskusi sovražnika, razbremeniti obkoljene odrede ali pa jih celo rešiti, so bili zavrnjeni ob velikih sovražnih izgubah.

Od 25. novembra je izgubil sovražnik pri teh poskusih samo v področju ene same nemške armade 1568 tankov.

V torek je bilo sporočeno, da je neka nemška lovka divizija vrgla napadajočega sovražnika severovzhodno od Tuapse v protisunk na njegova izhodišča ter mu pri tem zadala zelo težke in krvave izgube. Severno od Tereka so se razbili vsi sovražni napadi ob junaški obrambi nemških čet.

Med Volgo in Donom so nemške čete po tem poročilu razbile sovražne tankovske napade v žilavih borbah. Uničenih je bilo pri tem 67 sovražnih tankov. Ob Donu so tudi Italijani zavrnili več sovražnih napadov.

V srednjem odseku fronte so se izjalovili vsi sovražni poskusi, doseči prečor skozi nemške črte. Sovražni napadi so se zrušili v nemškem ognju deloma pred nemškimi postojankami, v kolikor niso bili razbiti že v izhodiščih. Medtem so nemške čete zožile kotelj pri Toropecu, kjer je sovražnik skušal zamaš razbiti nemški jekleni obroč. Zapadno od Toropeca so nemške čete prodrele več močno utrjenih in podminiranih sovražnih postojank. V srednjem odseku fronte je bilo skupno uničenih 48 sovjetskih tankov, dočim je letalstvo uničilo pet sovražnih transportnih vlakov. Kaudsko in murmansko železnice so nemški letalci opetovano uspešno bombardirali.

Po poročilu z dne 16. t. m. so nemške in romunske čete med Donom in Volgo iztrgale boljševikom več vasi, ki so jih sovražni odredi žilavo branili. Italijanske čete so zavrnile vse sovražne napade ob velikih izgubah za sovražnika.

Wie verdunkeln

von 18
bis 6 Uhr!

Držite za gasitev morebitnih požarov vedno v vsej razpoložljivi posodaj vodo na razpolago!

Weltbild-Ölpress

Stellungsbau am Mittelmeer

Der felsige Untergrund der Steilküste bei Marseille macht unseren Grenadiere das Eingraben unmöglich. Sie müssen sich ihre Stellungen aus Steinquadern, die in großen Mengen umherliegen, errichten. PK-Kriegsber. Meyer-Wiltenberger (Sch)

Vojna z Anglijo in Ameriko

Potek pomorskih in letalskih operacij v preteklem tednu - Borbe v Severni Afriki

V Cirenajki so nemški bojni letalci na letališču Derna uničili pretekli četrtek sedem sovražnih letal. Vseled slabega vremena ni bilo v četrtek v Tuneziji nikakih večjih operacij. Jugozapadno od Tebure so nemško-italijanske čete zavratile sovražni tankovski sunek, pri čemer je bilo osem sovražnih tankov razbitih. Nemške bombe so medtem padale na luko Bougie in na razne druge točke.

Po petkovem poročilu so nemške in italijanske formacije prodrle v Tunisu

Turško-sovjetska pogodba?

»Tagespost« poroča iz Ankare: V diplomatskih krogih se trdovratno vzdržuje vest o neposrednem sklepu politične pogodbe o prijateljstvu med Sovjetsko Unijo in Turčijo. Za sklenitev te pogodbe se trudita Anglija in USA že dalj kot leto dni. Moskva bo v tej pogodbi baje priznala ne samo teritorialno nedotakljivost vključno morskih ožin, temveč se bo preko tega še izrecno obvezala, priskočiti Turčiji vojaško na pomoč za slučaj, ako bi bila Turčija napadena s tretje strani. Ostale določbe pogodbe so bolj splošne narave ter se nanašajo zlasti na vpliv na tisk, ki naj v bodoče opusti vsako izpadajočo polemiko. Nadejše se zatrjuje, da je pripisati že dalje časa trajajoča pogajanja med Moskvo in Ankaro prizadevanja ameriškega veleposlanika v Ankari, Steinharta, in angleškega veleposlanika Knatchbull-Hugessen-a. Cilj je baje obstajal v tem, da se razbline v Turčiji obstoječe mezuapanje napram Sovjetski Uniji ter da se obenem odstrani gotove napetosti v obojestranskih odnosih. Dejansko pa bi pogodba pred vsem olajšala lastno diplomatsko aktiviteto Zedinjenih držav in Velike Britanije v Turčiji.

sovražne postojanke ter pri tem zaplenile 37 tankov in mnogo drugega orožja. Ponoči je bila bombardirana luka Bone.

V borbi proti anglo-ameriškim letalskim silam je bilo v času od 1. do 10. decembra sestreljenih 191 sovražnih letal, od teh pa 112 v Sredozemskem prostoru. V istem času je nemško letalstvo izgubilo 45 lastnih letal.

V Tuneziji so nemško-italijanske čete nadaljevale v soboto svoje napade. Južno od odseka Medjerda je bilo zavzeto žilavo branjeno sovražno mostišče. Posadka je bila uničena. Nemško-italijansko letalstvo je medtem uspešno bombardiralo sovražne dovozne luke v Alžiru. Pred Oranom je neka nemška podmornica potopila ameriškega rušilca.

Nemško letalstvo je v noči na 12. t. m.

Afriška pustolovščina Amerikancev

Ameriški general Eisenhower, ki je po ameriških virih izkrcal v Francoski Severni Afriki 150.000 mož, si je nadaljevanje operacij proti osiženim državam na afriških tleh zamislil mnogo lažje, kot se je izkazalo v resnici. Bliskovita strateška protipoteza, ki sta jo izvedla Führer in Duce z zasedbo Tunisa, je bila za Eisenhowerja, ki je našel na afriških tleh celo vrsto težav, veliko presenečenje. Sicer ni našel nikakega francoskega odpora — zato so že skrbeli francoski izdajalci z Darlanom in Giraudom na čelu — pač pa se je ameriški general znašel pred kopo dovoznih in prometnih vprašanj, ki jih očitno nikakor ne mora razvozljati. Kakor znano, pa so prometna

napadlo pristanišče in ladjedelnico v Sunderlandu. Nastali so obsežni požari. Lahke nemške pomorske sile so v noči na 12. december potopile v Kanalu angleškega rušilca ter nek hitri čoln.

V Cirenajki so se razbili močni sovražni napadi ob učinkovitih nemških protisunkih. Nemške bombe so padale na Tobruk, sovražne motorizirane kolone in vzletišča. V luki Bone so nemške letalske bombe potopile trgovsko ladjo z 8000 brt.

Sovražni bombniki in lovelci so 13. t. m. napadli več naselbin zapadne Francije. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. Sedem sovražnih letal je bilo zbitih na tla.

V noči na 13. december so nemški hitri čolni napadli sovražno spremeljavo ob vzhodni obali Anglije. Kljub močni obrambi s strani sovražnih rušilcev, so potopili šest tovornih ladij. Tri ladje s skupno 9000 brt. so se potopile takoj, neka petrolejska ladja s 3000 tonami je zgorela. Tudi oba ostala parnika sta se verjetno potopila. Vsi hitri čolni so se po borbi vrnili nepoškodovani.

V zapadni Cirenajki so se tekom 14. t. m. razvili siloviti boji z močnimi angleškimi skuplinami, ki so bile številčno v premoči. Sovražnik je izgubil pri tem 22 tankov. Obenem je bilo sestreljenih deset sovražnih letal. V vzhodnem Sredozemskem morju je bila neka sovražna podmornica težko poškodovana z bombami. Pri Oranu so nemške podmornice potopile neko transportno ladjo s 6000 brt., obenem pa je bil s torpedom poškodovan nek ameriški rušilec.

Nemški letalski odredi so v borbi z Anglijo bombardirali v noči na 15. december mesto Hartlepool in neko industrijsko središče ob vzhodni obali Anglije. Zlasti v dokih je nastala velika škoda.

Po poročilu z dne 16. t. m. so se nadaljevali v Cirenajki boji s premočnimi sovražnimi silami. 16 sovražnih tankov in več topov je bilo uničenih. V noči so osiženi letalci z dobrim uspehom bombardirali Benghazi, istotako pa tudi dovozne luke in letalska oporišča v Alžiru. V vzhodnem Sredozemskem morju so nemške podmornice potopile neko sovražno podmornico.

Hitri nemški letalski odredi so podnevi bombardirali važne cilje ob jugovzhodni obali Anglije.

sredstva za vojskovanje prvovrstnega značaja. Vedeti je treba, da je tistih par železnic, ki se nahajajo v Francoski Severni Afriki, zgrajenih samo v enem tiru. Mimo tega so bili na teh železnicah v obratu tedensko samo dva do trije vlaki, dočim so lokomotive spričo pomanjkanja premoga kurili zgolj z neko divjo suho travo, ki je znana pod imenom Alfa. Da take železnice ne morejo zadostiti velikim zahtevam moderne vojsko-

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg a. d. Drau, Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen 000 Preisliste Nr. 1 vom 1. Juli 1942 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung zieht keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugspreises.

vanja, je povsem na dlani. Eisenhower je glede obupnega stanja afriških železnic sestavil takoj obširen raport za Washington, kjer so po daljših posvetovanjih našli Kolumbovo jajce: Anglija naj bi torej dobavila premog. Kako naj ga Anglija spravi spričo nevarnosti s strani podmornic v afriške luke, o tem si seveda niso belili glave. Amerikanci pa so sklenili »zgraditi železnice na dva tira ter prispevati v to svrhu tisoč težkih lokomotiv«. Tudi vprašanje prevoza tračnic, lokomotiv in vagonov je ostalo po ameriški navadi — odprto. Že iz vseh teh navedb je razvidno, da so si Amerikanci glede Severne Afrike pripravili veliko pustolovščino, vsaj kar se tiče možnosti premikanja njihovih čet.

Afriška pustolovščina generala Eisenhowerja pa ima tudi sicer svoje mikavne strani. Že takoj ob izkrcanju se je v zasedeno ozemlje vsula cela jata dopisnikov ameriških listov, ki so depeširali svojim uredništvom »zmago« za »zmago«. Ameriška publika je bila spočetka kar zmage pijana in je že v duhu videla Eisenhowerja kot pravega zmagovalca. Ker pa v zadnjem času le ni bilo nikakih poročil o ameriških uspehih, je nastala med ameriško publiko velika nervoznost. Da bi nekako pomiril svojo publiko, se je to pot oglašil vojni minister Stimson. Podal je neko izjavo o položaju v Francoski Severni Afriki ter je rotil javno mnenje, naj še potrpi, ker je treba počakati nadaljnjega razvoja operacij. V poučenih krogih niti ne prikrivajo vznemirljivosti, ki je zavladala v vrstah ameriške publike. To izhaja tudi iz nekega uvodnika, ki ga je objavil list »New York Herald Tribune«. Uvodnik se bavi s Stimsonovo izjavo ter pravi izrecno sledeče: »Nikakega povoda ni kritikovati zmožnosti ameriškega vojaka v Severni Afriki ali pa celo dvomiti, da Amerika koncem koncev ne bo dosegla svojega cilja.« Če takih dvomov ne bi bilo v najširših krogih, potem uvodnik citiranega lista ne bi imel nikakega smisla. Izkazalo se je torej, da so prehitre napovedi ameriških dopisnikov iz Severne Afrike skalile ameriški publiki veselje do čitanja poročil o Eisenhowerjevih podvigih. Pa ne samo časnikarji, celo uradni krogi so hiteli pred tedni zagotavljati, da je »zmaga že sigurna«. Hiteli so dokazovati, da bo Afrika že v par dneh v njihovih rokah in da se bodo angleške in ameriške ladje nemoteno sprehajale med Sicilijo in Tunisom.

Sedaj pa mora že sam major Elliot priznavati v listu »New York Herald

PK.-Aufnahme: Kriegsber. Maier (Wb.)

In einem Dorf im Nordwestkaukasus.
Eine Kompanie Grenadiere sammelt sich zum bevorstehenden Einsatz.

Ameriško prikrivanje porazov

»Mi smo dejansko še vedno v obrambi« - Ostra kritika ameriškega lista

Ameriški list »The Christian Science Monitor« je objavil te dni članek, ki vsebuje ostro kritiko uradne poročevalske politike Zedinjenih držav. List piše med drugim:

»Se nikdar ni bilo za nas tako važno kot sedaj, razumeti vso resnost vojne. Do tega in takega razumevanja pa ne moremo priti niti po uradnih objavah niti po člankih našega časopisja. Naša uradna poročevalska politika olepšuje ali prikriva vse slabe vesti. Časopisi napiljujejo male lokalno in časovno omejene uspehe, zamolčujejo pa vse velike udarce. Z velikimi črkami pišejo listi o »neprestanih zmagah« sovjetskih armad, v resnici pa doživljajo sovjeti poraz za porazom. Slično je tudi z vojno v Pacifiku, kjer so se izcimile iz raznih spopadov same zmage. V resnici — tako piše omejeni list — pa se nahajamo še vedno v obrambi. Pomorske bitke pri midvajskih otokih in v koralnem morju ne morejo tvoriti izena-

čenja za Pearl Harbour. Osvobodili nismo niti Singapurja, še manj Nizozemske Indije ali Burme. S hrupnimi naslovi smo poročali o naših letalskih napadih na aleutске otoke in druga oporišča, toda nikjer nam ni uspelo, pregnati sovražnika ali pa ga ovirati pri ojačevanju in razširjanju njegovih postojank. K vsemu temu pa je treba prišteti še delovanje sovražnih podmornic oziroma naše izgube v pogledu tonaže. Zgodilo se je že večkrat, da smo razširjali dobre vesti ravno takrat, ko so slabe vesti vznemirjale javno mnenje. Naše oblasti v Washingtonu se ozirajo vse preveč na volivce. Washington zagotavlja vedno znova, da sovražnik ne sme prejemati važnih informacij, dejansko pa se bojijo naše oblasti, dobavljati notranje-političnim nasprotnikom orožje za politično borbo.«

Tako torej izgleda ameriška poročevalska služba, ki vara ameriško javno mnenje glede pravega položaja.

London ne priznava Darlana

Radio-postaja Dakar (Zapadna Afrika), ki jo trenutno kontroliirajo Amerikanci, je te dni objavila vest, da so bili vsi nesporazumi med admiralom Darlanom, znanim francoskim izdajalcem, in med angleško vlado odpravljeni. Kakor

Tribune«, da je Nemcem na podlagi njih občudovanja vrednega organizacijskega talenta uspelo, vzdržati zaporo Sredozemskega morja, obenem pa so si po njegovem zatrjevanju izgradili v Tunisu najjačje pozicije. Medtem pa so ameriški listi že računali, koliko časa in koliko tonaže se bo prihranilo pri oskrbi srednjega Orienta, ako ladjam ne bo treba de-

znano, so bila trenja med Darlanom in med angleško vlado povod za razne polemike v angleškem javnem mnenju. Dakarska izjava pa je izzvala pri londonski vladi takojšen dementi. Še v ponedeljek zvečer so v Londonu energično izjavili, da angleška vlada nikakor ni priznala admiral Darlana.

Dejstvo, da je bil francoski izdajalec Dö Gaulle med tem imenovan za civilnega

lati velikega ovinka okrog Rta Dobrega Upanja. Zastonj so se veselili, da jim je pot med Sicilijo in Tunisom že odprta. Tako ima tudi ameriška pustolovščina v Severni Afriki težave, ki se jih v Washingtonu niso nadejali. General Nehring, ki komandira nemško-italijanskim četam v Tunisu, pa je poroki, da se te težave v ničemur ne bodo zmanjšale.

Obletnica skupne borbe proti Angliji in Zedinjenim državam

Pomembni govori zunanjih ministrov Nemčije, Italije in Japonske
Vzajemno vojskovanje do končne zmage

Dne 11. decembra je bila obletnica pomembnega dne, ko sta Nemčija in Italija, zvesti duhu Trojnega pakta, razodeli pred vsem svetom svojo odločnost, da se bosta ob strani Japonske v smislu Trojnega pakta vojskovali do končne zmage nad Anglijo in Zedinjenimi državami. V petek zvečer so v zvezi s to proslavo govorili po radiu zunanji ministri v. Ribbentrop, grof Ciano in Tani. Vsi trije ministri so v svojih govorih orisali v kratkih izjavah satanske nakepe sovražnikov, smisel sedanje vojne, dosedaj dosežene uspehe in trdno odločnost Nemčije, Italije, Japonske in s temi silami zvezanih narodov, nadaljevati vsiljeno vojno do popolne in dokončne zmage nad silami plutokracije in boljševizma.

Priliko obletnice je uporabil tudi Füh-

rer, ki je naslovil na japonskega cesarja, italijanskega kralja, japonskega ministrskega predsednika Tojo in italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija prisrčne brzojavke, ki izžarevajo zvestobo do duha Trojnega pakta in tovariško povezanost z zavezniki do končne zmage nad sovražniki. Reichsaußenminister von Ribbentrop je sporočil svoje brzojavne čestitke in želje svojima tovarišema grofu Ciano in Taniju.

V Berlinu sta povodom obletnice vstopa Nemčije in Italije v vojno z Zedinjenimi državami položila japonski veleposlanik, grof Ošima, in italijanski odpravnik poslov, grof Cossato, vence na spomenik padlim junakom. Navzoča sta bila tudi japonski vojni ataše, generalleutnant Banzai, in italijanski vojni ataše generalleutnant Marras.

Evropa se bori za svoje življenje

Reichskommissar dr. Seyss-Inquart je govoril pred nizozemskimi nacionalsocialisti - O smislu sedanje vojne

V nedeljo so praznovali nizozemski nacionalsocialisti, ki jih vodi znani inž. Mussert, enajsto obletnico svojega gibanja. Ob tej priliki je imel Reichskommissar za Nizozemsko, Dr. Seyss-Inquart, pomemben govor, v katerem je uvodoma omenil, da se nemški nacionalsocialisti veselijo skupnega doživetja z nizozem-

skimi nacionalsocialisti. Skupni borbi so sledila po njegovih besedah tudi skupna zmaga. V svojem govoru je Reichskommissar nadalje podal zgodovino priključitve bivše Avstrije in njeno združitev z Veliko Nemčijo. V tem času — tako je dejal dr. Seyss-Inquart — je prišlo spoznanje, da je sigurne zmage in uspeha vsak, ki polaga sebe in svojo usodo v Führrer-jeve roke. Govornik je nato orisal priključitev Danzig-a in vojni pohod proti Poljski, ki ga je on sam doživel v neposredni bližini. Že takrat je po njegovih besedah čutil vsakdo, da je ležala na Führrer-jevih ramah ogromna odločitev. Nič se ni zgodilo, česar Führrer ne bi bil že v naprej slutil. Kljub silnosti dogodkov, je Führrer korakal naprej po svoji poti s tisto odgovornostjo, ki je dana samo velikim možem, napolnjenim z milostjo Previdnosti.

Ko je Führrer pozval k borbi proti boljševizmu, so se tudi nizozemski nacionalsocialisti veselo uvrstili v veliko fronto, ki je danes vsa Evropa. To je bil dogodek, ki se ga bodo spominjali vsi nizozemski nacionalsocialisti z največjo hvalažnostjo. S tem korakom je pričela nacionalsocialistična Nizozemska svoj pohod v boljši evropski red.

Ako ne bi bilo nemškega vojaka — tako je dejal dr. Seyss-Inquart, — ki bi bil zavrnil boljševike, se to drugim vojakom ne bi bilo posrečilo. Smešno je to-

rej angleško in ameriško čvakanje, češ, da bi se zapad lahko ubranil boljševizma tudi tedaj, ako Nemčija ne bi obstajala. Milijoni in milijoni ne bi v tem slučaju padli samo na bojnih poljanah, temveč tudi v mučnicah in boljševiških klavnicah. Nikdo ne bi bil obvarovan, tudi tisti ne, ki se tega nečesto uvideti. V nizozemske vasi bi se v tem slučaju vile notranjeazijske tolpe. Mi vsi vemo, da gre sedaj za biti ali ne biti. Kar se sedaj odigrava, je borba med kontinenti. Sedaj gre za to, ali bodo zopet — kakor za časa Mongolov in Tatarov — zamogle prodrati v Evropo notranjeazijske mase, ki bi v tem slučaju izbrisale Evropo. K vsemu temu je treba prišteti še amerikanizem, ki je danes pod eno odelo z boljševizmom. Tudi amerikanizem bi se rad iz zapadne strani vrget na Evropo. Kar se torej danes dogaja, je preoblikovanje zadnjih stoletij v novo obliko. Führrer je s pohodom proti boljševizmu, vzdrnil vest Evrope. Danes, ko vidimo fronte na vzhodu in na zapadu jasno obrisane, lahko govorimo ponovi samo to, kar je že opetovano zatrjeval: Usoda trka na čela Evropejcev, naj se vzdramijo v svoji skupnosti, v kateri bo prostora za vsakega posameznika in za slehern narod.

„Evropa zaupa samo Führrerju in Duceju“

Tako je izjavil poveljnik dr. Ante Pavelić

Poveljnik Hrvatske, dr. Ante Pavelić, je izjavil nekemu časnikarju z ozirom na Rooseveltovo politiko sledeče:

»Prezident Roosevelt ima zelo pomanjkljive pojme o evropskih razmerah, zlasti glede posameznih delov našega kontinenta. Iz njegovih nedavnih izjav sem posnel, da jedva razlikuje narode jugovzhodne Evrope. Roosevelt bi bil rad učitelj na celinah, ki mu je tuja, toda najprej bi moral dokazati, da so ureditve v njegovi lastni deželi zadovoljive. Prav gotovo si noben evropski narod ne želi korupcije, kakor je nastala v Zedinjenih državah vsled gospodstva židovskega bančnega kapitala. Kljub njegovi dolgi uradni dobi, kljub miru in bogastvu njegove dežele, Roosevelt ni znal rešiti vprašanja brezposelnosti. Pač pa je gangsterstvo v Zedinjenih državah v polnem razmahu.«

Glede ameriškega napada na francoske kolonije, je poveljnik izjavil sledeče: »Amerikanci so v zadnjih mesecih izgubili vso svojo posest v Pacifiku, sedaj bi se radi odškodovali z napadom na kolonialno posest Francije, ker Francija ista vsled lastne slabosti ne more braniti.«

Poveljnik je v celoti odklonil Rooseveltove načrte o novi ureditvi sveta. Izjavil je med drugim sledeče: »Mnogi evropski narodi, med njimi tudi številni Hr-

upravitelja na Madagaskarju, pa potrjuje trditve, da De Gaulle-u kljub angleški pomoči ni uspelo na ameriški strani izvaginarati Darlana, ki uživa vso Rooseveltovo in Eisenhower-jevo podporo. Z italijanske strani je bilo izraženo mnenje, da gre v tem slučaju za protiameriško šahovsko potezo Anglije, ker je postal De Gaulle kot eksponent Anglije odkrit konkurent ameriškega ljubljence Darlana.

De Gaulle se je Angležem takoj zahvalil za milost, da sme načelovati po angleških četah zasedeni francoski koloniji. Anglijo imenuje De Gaulle »starega, zvestega prijatelja Francije«. Temu »prijatelju« se zahvaljuje De Gaulle zato, da je Anglija v »popolno lojalnost« zagotovila Francozom »popolno suverenost nad Madagaskarjem«. Naj De Gaulle še tako razsipuje s frazami, gotovo je le, da je Anglija na gangsterski način ugrabila francosko kolonialno posest. Zakulisna borba za veljavo Darlana pa je nov pripevek k anglo-ameriški »vzajemnosti«.

Spodnještajerci!

Prispevajte v soboto in v nedeljo,
dne 19. in 20. dec. 1942, pri 4. cestni
zbirki za Winterhilfswerk 1942/43.
Kupujte od zbiralcev podobice, ki
predstavljajo otroške igrače!

UNTERSTEIRER!

Untersteirer, die auf der Existenzsuche nach Belgien, Frankreich, Amerika usw. ausgewandert, erlernten dort überall die Sprache ihrer neuen Heimat. Diese Sprachkenntnisse erleichterten und verbesserten ihnen die Lebens- und Berufsverhältnisse. Die Untersteirermark ist heute deutscher Boden. Es ist daher notwendig, daß die Untersteirer ebenso die deutsche Sprache beherrschen, wie die in Argentinien lebenden Untersteirer die spanische Sprache. Darum lerne deutsch und sprich deutsch!

Izrek tedna

Nemčija bo zmagala z močjo svojih src.

»Dem Volke allein, das sein Herz hart und blank erhält, verleiht das Schwert Segen und Sieg«. Po našem bi se reklo, da zmagata z mečem samo tisti narod, ki obdrži svoje srce trdo in bleščeče. Misi izvirajo od pesnika in učitelja Johannes Linke-ja in jih je NSDAP vzela za izrek tekočega tedna.

Vojne so nadaljevanje zunanje politike tam, kjer so politiki in diplomati zašli v zagato in so morali nastopiti generali in admirala, da bi z mečem razvozljali položaj. Tam, kjer ustnena pogajanja niso mogla dalje in je vsak pameten poskus sporazuma pri zelenih mizah ali v obliki pisanih predstavk itd. odpovedal, je navadno še vedno prišlo do izbruha vojne. Z oboroženo silo poseči vmes ter zadevo urediti, se pravi, napeti vse sile, poslužiti se vseh razpoložljivih sredstev, pa naj si gre za ubijanje vojakov, rušenje trdnjav, hiš, mest, cest, železnic itd., da se nasprotnika prisili na pristane na to, kar se od njega zahteva in želi. Že v tem se vidi, da je vojna nekaj nasilnega, nekaj trdega in neumljivega. Pa naj si kdo misli o vojnah kakorkoli, eno drži, da so tudi vojne kljub svoje brutalnosti, ker so drugače nemogoče, lahko zelo pravične in potrebne. Tam, kjer se dve državi nista v nekelem sporu mogli zediniti in se je eni zgodila krivica in je slednja pograbila za meč, da bi krivico odpravila, je taka vojna gotovo potrebna in pravična. Če se oborožena sila take v vojno prisiljene in izzazvane države poslužuje vseh možnih sredstev, ki so danes na razpolago ter na vse načine pobija svojega nasprotnika, da bi ga premagala in prišla do svoje pravice, je to ne samo v redu in potrebno, da je dotični narod v tem svojem boju napram nasprotniku trd in hladnega ali praznega srca, temveč naravnost predpogoji, ako hoče zmagati.

Kakor znano, je Nemčija v sedanji vojni bila tista, ki je po krivici Angležev, Amerikancev in Sovjetov bila zapletena v sedanjo vojno, ker ji niso dali svobodno

vatje, so po prvi svetovni vojni verjeli Wilsonovim obljubam. Predident Zedinjenih držav pa ni mignil niti z mezinem, ko Hrvaška kljub 14 točkam ne samo ni prejela svoje neodvisnosti, temveč je izgubila še dotedanje pravice. Ter prišla pod hudo tujevlado. V nadaljnjih dveh desetletjih niso Zedinjene države niti najmanj pomagale hrvaškemu narodu v njegovi osvobodilni borbi. Mi vemo, da je Roosevelt glavni krivec za to vojno. Iz vseh njegovih dejanj je razvidno, da hoče vso Evropo podrediti židovskemu svetovnemu boljševizmu. Evropa zaupa samo Hitlerju in Mussoliniju, ne pa Rooseveltu.

SPODNJEŠTAJERC!

Spodnještajerci, ki so odhajali s trebuhom za kruhom v Belgijo, Francijo, Ameriko itd., so se vedno in povsod naučili jezika svoje domovine. To jezikovno znanje jim je tudi vestransko olajšalo in izboljševalo življenjske in eksistenčne razmere. Spodnja Štajerska je danes nemško ozemlje. Njemu prebivalstvu je ravno tako potrebno znanje nemškega jezika, kakor je Spodnještajercem, ki živijo v Argentiniji, potrebno obvladovanje španskega jezika. Zato se učil in poslužuj nemščine!

živeti, se združiti in izživljati, temveč so jo hoteli in bi jo še danes radi uničili. Nemško ljudstvo se zato v tem boju popolnoma zaveda, za kaj gre in je temu pripravi veliki del vseh dosedanjih vojnih uspehov, ki v veliki meri slonijo na odločnosti in trdoti nemških src, ker v lastnem interesu pri zavojevanju ne morejo in tudi ne smejo biti mehka in poznati nežnih občutkov za nasprotnike.

Za vse to pa gre zaslug nacional-socializma, ki je nemško ljudstvo na vse to pripravil, ga za ta boj, ki gre za biti ali nebiti nemškega ljudstva, vzgojil ter že v notranjem boju s političnimi nasprotniki utrdil. Vso to trdoto src je nacionalsocializem pozneje prenesel na vojskovanje z zunanjimi sovražniki, katere bo Nemčija z svojim orožjem in svojo hrabrostjo tudi premagala. Nemški narod ima v tem vojskovanju res trda srca, ki jih bo v takem stanju tudi odslej obdržala in bo zato, kakor pravi pesnik Linke, tudi gotovo zmagala.

Vom Storch geholt

Von Kriegsberichtler Andres Feldle

PK. Im Schatten herbstlich gelber Höhenzüge läuft der Bergpfad neben dem Wasser her, das sich über vermooste Blöcke an haushohen Fichten vorbei zur Talsohle stürzt und ihn zum Ausweichen über schwindliche Abstürze zwingt. Tagelang mühen sich die Ochsenkarren auf dem holperigen Fahrweg vorwärts, bis sie eine breitere, talauswärts führende Straße erreichen.

Seitdem Gebirgsjäger in kühnem Durchstoß bis zu dem Höhenkamm über der Talschlucht vorgedrungen sind, haben auch die Verwundentransporte diesen Weg genommen, und in aufopferungsvoller Hilfe hatten die Sanitätssoldaten das Los der Schwerverwundeten, die auf dem beschwerlichen Pfad abgeführt werden mußten, zu erleichtern gesucht. Die Männer, die neben dem Edelweiß das rote Kreuz am Ärmel tragen, hatten aufgetatmet, als noch im Brodeln der Kämpfe ein Sanitätsflugzeug auftauchte, das bis in das tief eingeschnittene, unzugängliche Hochtal vordrang. Der »Fieseler Storch« hatte an einer Talschleife, an der kein feindliches Flugzeug niederzustoßen vermochte, eine Landemöglichkeit gefunden und überwand nun in halbstündigem Flug mit einer Traglast von zwei Schwerverwundeten den Weg, für den die Ochsenkarren drei bis vier Tage benötigt hatten. In mehrtägiger Arbeit hatten Sanitätsdienstgrade an der Landestelle Baumstrünke gerodet und Steine ausgegraben, bis neben der Notunterkunft für die Verwundeten ein kleiner ebener Platz entstanden war, der für den »Fieseler Storch« genigte.

Wenn sich in der Morgenfrühe die Ochsengefährte zusammenreiheten, brummte auch bereits der Fieseler Storch an

und überholte dann mehrmals am Tage die Karrenreihe, die den Talgraben hinauszuführt. Für den Fieseler Storch ist das Flußbett, das den Weg zwischen Felsen und Ufergeröll einengt, nur das blitzende Leitband kurzer Flugminuten.

Kaum ist das Sanitätsflugzeug aus der Luft niedergeschwebt, als Sanitätssoldaten die Tragen aus den Blockhütten des Stützpunktes heranziehen. Denn den bolschewistischen Fliegern, die in dem zerklüfteten Höhengelände jeden Augenblick auftauchen können, gilt das Rote Kreuz nicht mehr als ein Zielpunkt. Trotz der Eile, die sichtbar über dem Transport liegt, unterläßt es der Flugzeugführer nicht, sich nach dem Ergehen der Männer zu erkundigen, die auf den Tragen herangebracht werden und läßt sich erzählen, wo es zur Verwundung gekommen ist.

Leicht wie ein Vogel setzt sich dann der Storch vom Boden ab und nach Sekunden liegt bereits das Flußbett mit seinem schäumenden Wasser unter der Flügel. Im Tiefflug nimmt der Flugzeugführer das Bunt der Höhenkämme wahr, aus dem sich das Weiß der Birkenstämme und das Dunkel der Buchen in herbstlicher Leuchtkraft heraushebt. Dicht über kleine Talortschaften streichen die Flügel hin und der Führer sieht, wie Soldaten aus den Blockhütten heraustreten und nach oben winken.

Rote Porphyrkuppen verengen das Tal zu einem Tobel und zwingen das Flugzeug hinauf in die Höhe, von der das Weiß der Gipfel den Blick begrenzt. Manchmal scheinen sich die Flügel in eine Krümmung des Tals hinein zu schmiegen, es ist ein Tanz über herbstlichen Bäumen, wenn der Storch die Hänge entlang gleitet. Stellenweise weicht das Flugzeug aus, denn auf der Höhe haben mehrmals abgesplitterte Bolschewisten heraufgeschossen, ehe die Schützen aber den Gewehrschaft richtig an die Backen gebracht hatten, waren die Flügel längst hinter den nächsten Kuppen verschwunden. Für einen kurzen Augenblick streift der Blick des Flugzeugführers die ruhenden Kameraden im Rücken. Auf den Gesichtern, denen man die Härte des Kampfes ansieht, liegt dennoch ein freundlicher Schimmer. Die Verwundeten mögen wohl an die Heimat denken, während die Gipfel im weißen Glast vorbeischieben.

Auch wenn Wolken die Gipfel einhüllen, wagt der Storch den Flug und der Dank der verwundeten Fahrgäste entschädigt den Flugzeugführer für manche gefährvolle Minute. Es gab Tage, an denen ihm nichts übrig blieb, als wenige Meter unter einer Nebelkappe dahin zu jagen und sich zwischen hervortretenden Felsmauern einen Durchschluß zu suchen, weil er den gemeldeten Transport nicht im Stich lassen wollte. Immer wieder zeigte nach bangen Minuten ein grüner Streifen unter den Flügeln die Ebene und daß es für diesmal wieder gewonnen war. Dann drückte er erleichtert den Steuerknüppel

PK.-Aufn.: Kriegsbericht Paul (Wb.)

Im vordersten Graben.

Endlose Gräben durchziehen die Landschaft. Hier wird nun die Front gehalten und jeder Angriff abgewehrt. Aufmerksam streift der Beobachter mit seinem Glas die feindlichen Stellungen ab. Die Kochgeschirre stehen zum Essenempfang bereit.

nieder und ließ den Storch langsam neben dem Weg ausrollen, an dem schon die Krankenwagen zur Fahrt ins Feldlazarett standen. Für die beiden Verwundeten, die er mitführte, bedeutete die rechtzeitige Operation die Lebensrettung.

In Monaten, vielleicht schon in Wochen zählen die Verwundeten, die eben ausgeladen wurden, wieder zu den Soldaten, die mit strahlendem Gesicht zum Sanitätsflugzeug über dem Kaukasus hinaufwinken. Keiner vergißt den Flug, den der Storch gegen den Tod gewonnen hat.

Wir flogen nach Tunis

Von Kriegsbericht Peter Büschgens

PK. Der Krieg hat uns in ein neues Land verschlagen. Wir sind froh, daß wir die Tropenuniform wieder angezogen haben, die wir bereits abgelegt haben. Tagsüber brütet die Sonne über dem Flugplatz, als ob es nicht Mitte Dezember wäre, und der Döbel Rossas zu unserer Linken jenseits der Bucht und die weiße Stadt Tunis, die vor uns den Horizont begrenzt, flimmern in der weißen Luft. Aber wir wissen schon, daß wir nach Sonnenuntergang doch in unserem wollenen Mantel Zuflucht suchen werden.

Die tunesische Bevölkerung, in ihren weißen wallenden Gewändern und mit der kleinen roten Mütze und dem um den Kopf gewundenen Tuch den Neuling in Afrika unwillkürlich an einen Kostümball denken läßt, sofern ihn nicht nähere Betrachtung von der überwältigenden Echtheit überzeugt — diese von einer kindlichen Neugier und Zutraulichkeit bewehrte Bevölkerung pilgert heute in immer neuen Scharen die Straße am Flugplatz entlang. Es sind diesmal nicht so sehr die deutschen Soldaten, die nun ja einige Tage hier sind und an die sie sich schon gewöhnt haben, die sie anziehen, und auch nicht die unaufhörlich in Schwärmen an und abfliegenden Flug-

zeuge, obwohl sie wahrscheinlich hier nie so viele und viele Arten gesehen haben.

In der vergangenen Nacht hatte man von der Stadt aus den englischen Bombenangriff beobachtet. Aber selbst wenn die Wachen die langsam dahinziehenden Gruppen inbrünstig schwadronierender Männer nicht daran hindern würden, all-

zulange stehen zu bleiben, könnten die neugierigen Augen nicht befriedigt werden, die unablässig nach den großen Zerstörungen suchen, die ein solcher Aufwand doch verursacht haben müßte. Männer von der Leichten Flak traten dem Ansturm entgegen. Ihnen ist es zu danken, wenn der Tommy nicht viel erreicht hat. Sie standen auf ihrem Posten bis zum letzten.

Und der Nachschub rollt, und immer neue Staffeln unserer Transportflugzeuge schleppen über das Mittelmeer, sicher geschützt und geleitet von Jägern und Zerstörern, und wenn in den ersten Stunden und Tagen des Unternehmens ein Handstreich der Engländer und Amerikaner noch Erfolg hätte versprechen können, heute würde jeder derartige Versuch für den Angreifer zu einer kostspieligen Angelegenheit werden. Denn jede Stunde hat neue Männer gebracht, denen man schon beim Aussteigen aus der Transportmaschine anmerkte, ob sie alte Afrikaner waren, die für mit dürrer Gras bewachsene oder sandige Flugplätze keinen Blick mehr verschwenden oder Neulinge in diesem Erdteil, die schon beim Abschnallen der Schwimmweste Eindrücke zu sammeln suchten — auf jeden Fall aber auf anderen Kriegsschauplätzen erprobte Soldaten. Und jede Stunde hat neue, darunter in ihrer Wirkung stark verbesserte Waffen gebracht, Geräte und Munition.

Unterkünfte und Dienstzimmer werden eingerichtet, es wird organisiert, gebaut, gebastelt, zurückgelassenen Kraftfahrzeugen — jugendfrischen und lebensmüden — Atem eingehaucht. Kurz, all das geschieht, was bisher und überall der deutschen Ordnung und Organisation zum Siege verholfen hat.

Spodnještajerci so muzikalično ljudstvo

Spomin na godbenike nekdanje mestne deške godbe v Pettau-u in pozneje vojne godbenike v k. k. Freiw. Schützenfeldbataillon Marburg IV.

Prebivalstvo Spodnje Štajerske slovi že od nekdaj kot ljudstvo zdravega humorja. Temu se ni čuditi, saj je Spodnja Štajerska dežela, kjer je mnogo vinskega pridelka, in kakor so Bavarci, ki jih znano bavarsko pivo drži v dobri volji, znani po svoji dobrodušnosti, tako so tudi sinovi naših vinorodnih hribov, veselih temperamentov. Petje, vriskanje, smeh, veselice in plesi, pri katerih je sviranje na razne ljudske instrumente, predvsem na harmoniko, najbolj zastopano, so na Spodnjem Štajerskem vidni dokaz, da je spodnještajersko ljudstvo ljubitelj glasbe.

Te stare vkoreninjene navade se pri Spodnještajercih ne izražajo samo doma, vidno so tudi povsod, kamor Spodnještajerci pridejo. Če je kdo naših domačih kedaj potoval v Vestfalijo, Slezijo, Gornjo Štajersko ali celo v Kanado in Ameriko ter tam obiskoval naše ljudi, je že od daleč lahko svoje rojake razlikoval od drugih narodov. Po večerjih in nedeljah so ti ljudje lajšali življenje s sviranjem harmonike, ki ga večkrat spremlja tudi petje.

V znanih spodnještajerskih železnih polkih in bataljonih pešcev, strelcev, pionirjev in saperjev 47. 87. 26. IV in 3 v svetovni vojni, ni bilo stotnije ali ločenega voda, ki bi bil brez harmonikarja, ki je na marših in med odmorom tem dobrim vojakom pomagal nositi težko orožje in opremo ter premikati trudne noge, ki so

včasih nosile vojake samo radi sviranja harmonike, ki so jo nazivali »zidarski klavir« ter je bila last cele stotnije.

Starejšim generacijam, ki se spominjajo na čas pred svetovno vojno, bo še gotovo v spominu tista znamenita mestna deška godba — Städtische Kanzenkapelle — v Pettau-u, ki so jo tam organizirali na inicijativo takratnega agilnega, zadnjega mestnega župana v nekdanji obdonski monarhiji, Josefa Ornig-a in ki jo je vežbal in izuril kapelnik Schmied. To znamenitost za takratni čas so sestavljali sami fantiči med 6. in dovršenim 15. letom starosti. Društvo je bilo uniformirano ter je sviralo na pihala ter bilo vsestransko na višini. Pred izbruhom svetovne vojne je ta godba prirejala razne koncerte, svirala pri prireditvah itd. Strokovna kritika, ki so jo prinašali listi, je bila tako dobra, da so razna mesta kakor Graz in druga, vabile godbo kot goste na posebne koncerte. Vodja godbe je večkrat godbenike preoblekel tudi v oblačila malih deklic, ki so bile izdelane v obliki uniform ter je na ta način dirigiral »dekliško godbo«. Ta mladina je v sviranju dosegla takšen uspeh, da je kljubovala najstrožji kritiki, manjkalo pa tudi ni priznanja od strani poslušalcev.

Ob izbruhu svetovne vojne je ta godba v Pettau-u nadomestila vojaško godbo. Vse odhode stotnij strumnih spodnješta-

GOSPODARSTVO

Produkcija v vojni in v miru

Kmalu po izbruhu sedanje vojne so vojne zahteve Nemčije stavile celotnemu gospodarstvu nove zahteve. Položaj na produkcijskem področju se je na mah izpremenil. Medtem ko je pred vojno le gotovi del proizvodnje bil namenjen za vojaške namene, je naravno, da je izbruh vojne vse potrebščine za oboroženo silo ne samo znatno povečal in razširil, temveč celo prišel z naročili in deli po izdelkih, ki jih vojaštvo v mirnem času sploh ne potrebuje. Z razširjenjem in povečanjem bojišč in zasedenih ozemelj, so se potrebe, ki služijo vojnemu cilju in namenom, še bolj razširile in pomnožile,

jerskih pionirjev in saperjev, ki so nosili številko 3, so ti fantiči s sviranjem spremljali na kolodvor, ob prvih zmagah na bojiščih svirali v bakljadah itd., dokler niso vse nad 15 letni postali sami vojaki, ker so se prijavili kot prostovoljci v znani spodnještajski K. k. Freiw. Schützenfeldbataillon Marburg IV. To je godbi onemogočilo nadaljnjo udeleževanje, v času, ko so se njeni starejši člani vežbali za frontne vojaške.

Ko je k. k. Freiw. Schützenfeldbataillon Marburg IV bil že nekoliko časa na bojišču, so v bataljonu iz vrst bojnikov poiskali vse nekdanje člane bivše mestne deške godbe v Pettau-u ter iz istih ustanovili vojaško bataljonsko godbo. Pod taktirko lajtmanta in kapelnika Riemelmoser-ja je to v kratkem času postala odlična vojaška godba, ki je svirala njetežje in najdaljše komade. Kakor je bataljon sam užival sloves hlabre in disciplinirane frontne formacije, tako je njegova godba kot taka slovela povsod ter bila priljubljena pri vseh polkih, ki so jo slišali igrati.

V času 8., 9. in 10. soške bitke, ko je strumen spodnještajski bataljon prostovoljcev pokazal svoja izredna junaštva, so njegovi pridni godbeniki instrumente shranili, vzeli puške, strojnice in ročne granate ter se v vrstah ostalih svojih tovarišev borili in odlikovali ter bili z istimi vred odklopani za hrabrost, kakor je bilo odlikovano vse moštvo bataljona.

Spodnještajci imajo precej dobrih lastnosti. Smisel in veselje za glasbo, petje ter hrabro vedenje v bojih so značajne poteze, ki ga odlikujejo. Odkar je Spodnja Štajerska zopet nemška, je glasbeno življenje njene mladine olajšano, povečano in postavljeno na boljše podlago. Nikdar še naša mladina ni imela toliko možnosti za sviranje kakor danes. Pod bivšo donavsko monarhijo je mesto Pettau po uvidevnosti naprednega in zaslužnega župana Ornig-a imelo edino v takratni Štajerski svojo edino uniformirano godbo mladih fantičev. Danes imamo po zaslugi nacionalsocialistične vzgoje mladine v organizaciji Steirischer Heimatbund nešteto sličnih odredov, kjer se mladina na izboljšan način omogoča učiti in spopolnjevati se v sviranju raznih instrumentov, gojiti umetnost in se radovati.

Članom danes že zgodovinske mestne deške godbe v Pettau-u, ki so kot poznejši člani vojaške godbe in bojniki našli pred četrtsotletjem na Krasu svoje hladne grobove, naj služijo te vrste v časten spomin! Še živčim, ki so gotovo ponosni na vse, kar so doživeli in še marsikateri nastopa kot godbenik, pa naj vella to v pozdrav!

prišlo je celo tako daleč, da je po mnenju gospodarskih strokovnjakov, kar se industrijskih produktov tiče, skoraj 80 odstotkov celokupne industrije zaposlene s tem, da izdeluje predmete za oboroženo silo in le dvajset odstotkov tovarn skuša preskrbeti tržišča z najnujnejšimi in najpotrebnejšimi fabrikati, ki jih civilno prebivalstvo potrebuje.

Ta preusmeritev produkcije na vojne potrebe je v interesu ljudstva in države, saj vé vsak otrok, za kaj gre v tej vojni. Vojak na bojišču, mornar v podmornici, letalec v zračnih bojih itd. morajo imeti vse najboljše. Ako hočemo, da ti naši junaki zmagujejo, jim mora domovina razen najboljšega orožja nuditi tudi vse drugo, kar danes moderen način vojskovanja zahteva. Tisti, ki znajo misliti in se zavedajo, za kaj gre v tej vojni, in to je ogromna večina nemškega ljudstva, bodo uvideli in razumeli, da si danes po trgovinah ne morejo kupiti vsega, kar bi se jim zljubilo in česar jim je mogoče že tudi res zmanjkalo. Tovarna, ki je nekoč izdelovala žepne in kuhinjske nože, ki so jih naši ljudje po trgovinah lahko po mili volji kupovali, izdeluje sedaj moroda bajonete. Tekstilne tovarne sukna, ki so pred vojno pol Evrope zalagale z lepimi moškimi in ženskimi blagom za obleke in kostume, tkejo danes vojaški loden za uniforme naših bojnikov itd. Z eno besedo: vojaštvo in vojne svrhe predstavljajo danes vse. Z vojniki zmagujemo in z vojniki bomo tudi zmagali; ne bomo pa umrli, če bodo naše ženske nekaj časa svoje obleke krojile kolikor se da že iz ponošenih oblek, moški bodo pa, če bo potrebno, svoje ponošene obleke dali krojačem, da jih obrnejo itd. Vojna zahteva žrtve ne samo od naših vojakov, ki morajo biti pripravljeni žrtvovati tudi to, kar jim je najdražje, in nenadomestljivo — svoje življenje — temveč tudi od vseh, ki živimo v zaledju domovine. In to je tudi v redu. Kako pridejo samo nekateri do tega, da se žrtvujejo za svoj narod, medtem ko bi drugi živeli kakor v normalnih, mirnih časih ter čakali na še boljše povojno dobo, za katero niso ganili niti s prstom, pač pa žrtve prepustili drugim.

PK-Kriegsberichtler Mombert (Sch.)

Männer des Arbeitsdienstes an der Atlantikfront.

An dem stetig wachsenden Ausbau der Atlantikbefestigung hat der RAD großen Anteil.

Razpečevanje konzumnih predmetov za civilne svrhe je pri nas kolikor je to največ mogoče organizirano in uravnano. Pripeti se, da se od slučaja do slučaja za kratek čas mimogrede tudi nekega predmeta ne dobi, ker se je dobava iz kakšnega tehtnega razloga malo zavlekla. S tem pa še dolgo ni nesreče, ker se kaj kmalu z dobavo manjkajočega izdelka potrebo lahko krije. V glavnem se mirno lahko reče, da je fabrikacija konzumnih predmetov za civilno prebivalstvo, akoravno znižana, skrčena in tipizirana na čim manjšo vrsto izdelkov, še vedno tako dobra, da bi se v teh organizatornih in gospodarskih metodah mnogo lahko naučili drugi narodi in tudi, če so to Angličani in Amerikanci. V kolikor nas v tej vojni v pogledu izdelkov in razdelitve potrebščin, ki jih civilno prebivalstvo mora imeti, ne zadenejo večje neizgode, kakor sedanji načini, se nam o bodočnosti ni treba beliti glave. Vsa naša industrija

PK-Aufn.: Kriegsber. Freckmann (Wb.)

Im Osten deckt der Schnee ein Tuch über die Schlachtfelder vor Leningrad. Aber immer noch heben sich die grausigen Überreste der letzten schweren bolschevistischen Niederlagen ab.

ter z isto vse naše narodno gospodarstvo skrbita po svojih najboljših močeh za vse potrebe naše armade, mornarice in letalstva, skrbita pa tudi, da se civilno prebivalstvo v domovini čez vojni čas prebije. Ta premostitev vojne dobe je sicer trda, nikdar pa ni tako trda, kakor je trdo in požrtvovalno življenje tistih, ki nosijo uniforme in orožje ter se za nas vse skupaj bojujejo. Kakor ni brez dela nikjer nikakšnega izdelka, tako tudi brez žrtev ne more biti zmage, ki nas bo, ne samo za vse vojne trdote odškodovala, temveč celo nagradila, nas in naše znanke.

Ne bo odveč, če omenimo, da je gospodarstvo naših nasprotnikov v marsičem na slabšem kakor naše. Nezmožnost v gospodarstvu spraviti red ter enakomerno in pošteno skrbeti za potrebščine širjih ljudskih plasti, silijo ljudstva Anglije in Amerike pregrizovati veliko več trdih orehov, kakor je to primer pri nas. Poleg vsega tega plutokracija ni hotela in tudi ni znala skrbeti, da bi med vojno židovske pijavke ne izmozgavale ljudstva, ki je danes bolj kakor v mirnem času izročeno raznim pijavkam, ki si polnijo svoje malhe na njegov račun. Pri nas je vse to, kar civilno prebivalstvo potrebuje, tudi v ceni za človeka dosegljivo. Blago, ki je na nakaznice in nabavne listke, je enakomerno v ceni in količini dosegljivo premožnemu in revnejšemu, tako, da je lahko govoriti o pravični razdelitvi izdelkov, ki jih potrebuje in kupuje nemško ljudstvo. Ko bodo pa nekoč fanfare zapele pred poročilom o dokončni nemški zmagi v tej vojni, bo pa vsa prostrana industrija Velike Nemčije zopet v polnem obratovanju in sicer najmanj 80 odstotno za potrebe civilnega prebivalstva.

GOSPODARSKE VESTI

× Nemško ljudstvo štedi v vojni za mir. Reichsminister Funk je na neki seji gospodarstvenikov med drugim izjavil: »Po zmagi se bo kapaciteta in storitveno zmoglost nemškega gospodarstva znatno izboljšalo ter tehniško tako dvignilo, da ne bo samo dovolj, temveč tudi veliko več boljših konзумnih predmetov za ljudstvo na razpolago. Zato nemški narod razume in vidi, da štedi sedaj v vojnem času za mirno dobo in radi tega tudi svoje zahteve do konzumnih predmetov z ozirom na produkcijo za vojne svrhe omejuje na minimum. Ljudstvo ima pa zato zaupanje in jamstvo, da ostane plačilna vrednost denarja neomejena. Denarna vrednost varuje in ščiti intenziviranje in racioniranje gospodarstva v zasedenih pokrajinah, povoj razvoja velikih gospodarskih možnosti na vzhodu ter izravnane gospodarske, denarne in valutne politike v vsej Evropi po enotnih principih za enim in istim ciljem gospodarske svobode in dvig življenjskega standarda prebivalstva. Mimo vsega tega bo pa že tudi med vojno možno nemškemu potrošniku nuditi tudi druge izdelke pri istočasnem dvigu oboroževalne produkcije.«

× Dolgov Reich-a koncem septembra 1942. Finančno ministrstvo Reich-a je objavilo pregled o stanju dolgov Reich-a. Na dan 30. 9. t. l. je znašala vsota fundiranih dolgov 80.772,8 milijonov RM napram 76.720,5 milijonov RM na dan 30. 6. 1942. Od tega odpade na RM glaseče obveze 79.548,6 (75.494,0) milijonov in na tujo vrednoto 1.224,2 (1.226,5) milijonov. Porast dolga v RM je razumljiv radi izdaje 3 in pol odstotne obligacije Reichs-

schatzanweisungen od leta 1942. Folge III, ki znašajo 4.889 (1.425,5) milijonov RM in 3 in pol odstotnih državnih posojil od leta 1942 v znesku 6.697 (5.125,3) milijonov RM. Stanje višjega dolga Reich-a je dne 30. 9. 1942 naraslo na 86.928,7 (76.014,8) milijonov RM.

× Anglija znižuje produkcijo kmetijskih strojev. Vojne razmere so Anglijo prisilile, da je znižala dosedanj izdelavo kmetijskih strojev za celih 40%.

× Egipt racionira sladkor in petrolej. Po poročilih iz Kaira so v Egiptu racionirali sladkor in petrolej. Hkrati se je dvignila cena kruha, kar je povzročilo velike protestne demonstracije.

× Tovarna za alga-ekstrakt v Evropi. V Milanu so začeli z obratom tovarne, ki izdeluje iz alg, ki je za tekstilno in prehranjevalno industrijo važen in ga potrebuje tudi bakterijologija, nekaj ekstrakta. Ta produkt se je pred vojno uvažalo iz Daljnega vzhoda in je ta tovarna v Italiji sedaj prva te vrste v Evropi.

× Madžarska dobi nov premožovnik. V bližini Szombathely-ja na Madžarskem so po dolgem iskanju rude ustanovili družbo, ki bo izkoriščala pri tem odkrita nahajališča premoga.

× Tudi rudolovstvo je loterija. V okolici Surinama na Francoski Guyani so z velikimi upi raziskovali ozemlje, da bi odkrili petrolejske vrelce. Sedaj se je po dolgem in temeljitim vrtanju in kopanju ugotovilo, da tam sploh ni nikakršnih petrolejskih vrelcev. Izsledili so pa neke mineralije, o katerih se še ne ve, če imajo sploh kakšno praktično vrednost. V imenovan koloniji so že rudniki zlata in bauksita. Zlata ruda je v produkciji nazadovala, bauksita pa pridobijo nekoliko več kakor navadno.

× Vse to plača ameriško ljudstvo. Vojni izdatki Zedinjenih držav Severne Amerike bodo glasom izjav finančnega ministra za leto 1943 znašali 70 milijard dolarjev. To daje 200 milijonov dnevnih izdatkov.

× Mlilo iz bučnega semena. Madžarsko kmečko prebivalstvo je že od nekdaj izdelovalo iz raznih gospodarskih odpadkov mlilo za lastno domačo uporabo. Ko se pa radi sanitetnih predpisov zasebnikom ni več prodajalo luga, se odpadna masčoba ni več na ta način izrabljala. Sedaj se pa mora take masti oddajati okrajnim izdelovalnicam mila v zamenjavo za mlilo. Tudi bučno seme, iz katerega se lahko izdeluje mlilo, se bo podvrglo tem predpisom. Za 20 kg bučnega semena se dobi 1 kg pralnega mila.

× Mazivno olje iz šote. Na Danskem so začeli iz šote pridobivati mazivno olje. Kot surovina služi katran, ki ga pridobivajo pri izdelavi koksa iz šote. Cena teniu olju bo še enkrat tako visoka kakor olju iz inozemstva, ki ga pa sedaj ni mogoče uvažati.

× Vse egiptovske banke in denarni zavodi pod državno kontrolo. Tozadevni, po finančnem ministru izdelan in sprejet zakon je že stopil v veljavo.

× Nahajališča surovin pri silah osi so stalno v porastu. Kaj to pomeni v sedanjih vojni, ni treba posebej razlagati. Kdor ima surovine ima tudi vse, kar potrebuje za vojskovanje. Sile osi posedujejo od celotne svetovne zaloge v zemlji se nahajajočih surovin procentuelno izraženo sledeče važne rudnine: Premog 53, železo 46, bauksit 67, kositer 74, volfram 60, krom 20, magnezija 49 in kavčuk 91 odstotkov.

× Gospodarski sporazum med Argentino in Španijo. Najnovejši gospodarski dogovor med Argentino in Španijo določa nakup milijon ton pšenice in 3500 ton tobaka, ki ga Argentina dobavi Španiji. Argentina pa kupi v Španiji železo in jeklo, in sicer do 30.000 ton letno. Razen tega bodo Španci kupili od Argentinev sladkor, usnje, loj, suho sočivje, meso, volno, strojila in lanena semena.

× Amerika je dobila vojni urad za petrolej. Roosevelt je na podlagi pooblastila, ki ga ima za časa vojne, ustanovil vojni urad za petrolej, kateremu predseduje notranji minister Icke. Naloga tega urada je, da kontrolira petrolejsko produkcijo.

× Produkcija živega srebra v Španiji je bila leta 1941 največja v zadnjih 20 letih. Pridobili so ga 2950 ton, kar predstavlja vrednost 31 milijonov peset. V preteklem letu se ga je prodalo samo 40.695 steklenic. Od tega je Španija uporabila 710 steklenic, vse ostalo je pa šlo v tujino.

ODREDBE

* Nove odredbe. 104. številka lista Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark prinaša v svoji izdaji z dne 8. decembra 1942 drugo odredbo o ureditvi delovnih razmer na stavbiščih pri neugodnem vremenu — ureditev slabega vremena. Razen tega je v istem listu objavljen razglas o izdavanju dovolil filmskim predvajateljem na Spodnjem Štajerskem ter tretji razglas o razveljavljanju hranilnih knjižic.

ZANIMIVOSTI

o O Casablanci. Casablanca je morsko pristanišče ob atlantski obali in leži v Francoskem Maroku v Severni Afriki, ki so ga nedavno zasedli Amerikanci. V tem mestu živi 257.000 prebivalcev, med katerimi je 146.000 muslimanov. K Evropejcem je prištet tudi francoske državljane iz matere dežele. Pristanišče Casablanca obsega 140 hektarjev, veliko pomolje za pristajanje ladij ter tvori tovrstno luko za tovrstno luko za Evropo. V mestu je hkrati sedež važne industrije ter izhodišča važnih železnic z obema glavnima mestima Fes in Marakeš.

* Naša transportna letala. V zadnjem času se je v vojnih poročilih večkrat omenilo važnost naših transportnih letal. Pri tem se niso odlikovala transportna letala samo s prevozom četrin materijala na položaje, kjer se jih je najnuj rabilo, temveč obnesla so se tudi transportna letala, ki so v nepretrdnem ozemlju, kjer ni cest, kjer je vse zasneženo gorovje, v močvirjih itd. bilo treba donesati hrano, vodo, municijo itd. ter prevzemati ranjenke. Pri takih transportih se najbolj obnesejo znana letala tipa Ju 52, ki bi se jim lahko reklo, da so »dekleta za vse«. Ta letala je naša letalska industrija v zadnjem času tako silno spopolnila, da bo težko priti še do kakšne boljše spopolnitve. Zimi in hudemo mrazu so skoraj popolnoma dorasla in če se vzame, da prevažajo svoje tovore navadno vedno pod zaščito naših dobrih lovskih letal, je to zračna transportna mornarica, ki ji na svetu ni primere. V zadnjem času se to vidi v Tunisu in na vzhodu, kjer se bodo gotovo še bolj obnesla.

UMNI KMETOVALEC

Spravljanje, uporaba in merjenje lesa

1. Uvrstitev posekanega lesa v uporabne skupine (sortimente).

Posekanemu drevju je treba najprej obsekati veje in je najboljšje, če oklestimo debla sproti, takoj ob podiranju. Na ta način odstranimo stranski les in za steljo namenjeno dračje ter oboje, če le mogoče, sproti odvažamo iz gozda, ali pa vsaj spravljamo na kupe tako, da ni na poti pri razžaganju in odvažanju lesa. Če posekanega drevja ne obsekavamo sproti, je to delo mnogo težje izvršiti pozneje, ko že vse posekano drevje leži križem ter je tudi spravljanje take stelje, kakor debel otežkočeno.

Obsekavati začnemo drevo vedno od debelejšega konca proti vrhu. Paziti je, da obsekamo vse veje gladko ob deblu, kajti napol obsekana debla je težavno spravljati iz gozda in nalagati na vozove, pa tudi kupec lahko prevzem pomankljivo obsekanih debel odkloni.

Pozimi posekanih debel ne moremo dočela olupiti, kakor sicer to zahteva zakon za v času muzevnosti sekan (iglast) les. Dovolj je, če pozimi posekan les s posebnimi noži »odrszamo«. Pri hloilih, ki pridejo takoj na žago, pa niti tega ni treba.

Posekano drevje navadno kar na mestu, že v gozdu razberemo (sortiramo) po uporabnih vrstah ali »sortimentih«. Pri tem mora biti gospodar posebno previden, kajti cena lesa posameznih sortimentov je zelo različna, in mora gospodar temeljito preračunavati, v kakšne sortimente bo uporabil svoj les, da doseže največji izkupiček zanj.

V glavnem delimo les po uporabnosti v sledeče skupine: stavbinski les, ali les za izdelavo tesanin ali žaganih tramov, stebrov itd.; hloidi za na žago; drogovci, piloti, jambori; jamski les; hloidi za napravo železniških pragov; les za obrtno obdelavo (n. pr. les za doge, skodlje, kolarski, strugarski, rešetarški les itd.); industrijski les (za izdelavo barv, lesovine, papirja itd.); cepan in okrogel les za kurjavo ter les za napravo oglja.

V katero izmed naštetih uporabnih skupin lahko uvrstimo posekan les, je odvisno po eni strani od vrste, starosti in kakovosti posekanega lesa, kakor tudi od oddaljenosti od trga in od možnosti prevoza ter končno tudi od potrebe lesnega trga. Tako je n. pr. smrekov in jelov les primeren predvsem za izdelavo rezanega lesa (desk, plohov, remeljev ali lat itd.); kar pa je tanjših debel in vrhov, je mogoče iz gozdov, ki leže blizu železnice ali rek, dobavljati jamski les, medtem, ko se iz oddaljenih gozdov komaj izplača voziti le še hloide. Iz bukovih debel pa napravimo lahko železniške prage, lepa debla lahko prodamo za izdelavo furnirja in vezanih plošč, za plohe itd., medtem ko pride pri hrastovem lesu v poštev še možnost naprave dog, uporabe v kolarstvu itd. Tanjši bukov les pride v poštev za cepanice, hrastov pa za pilote. Borova debla uporabljamo predvsem za brzojavne droge, če so pa preveč kriva, so sposobna le za drva ali za industrijsko uporabo. Jesenov, javorjev, macesnov, kostanjev, orehov, črešnjevtov itd. les je najbolje — v kolikor ga ne nameravamo uporabiti sami ali hraniti razžaganega v deske doma — podelati po želji kupca. Kmečki gospodar naj bi, preden začne

sekati les, ali vsaj, preden začne posekano drevje predelavati v posamezne sortimente, vprašal za tozadevne nasvete pri pristojnem »Forstamt«, ali se vsaj dal poučiti pri naprednejšem in v lesni stroki izurjenem sosedu, ki se spozna na pravne predpise in tržni položaj, na kakovost lesa in na ukoreninjene običaje »uzanec« v lesni trgovini. Le na ta način se neizkušen kmet lahko obvaruje gospodarske škode, ali celo neprimlik vsled neupoštevanja oblastvenih predpisov.

Posekanih debel torej ne smemo razžagovati kar tja v en dan, ali samo približno »na sežnje« razmerjenih! Najlepša debla, najboljše kakovosti in najdražje vrste lesa so brez vrednosti, če jih ne razžagamo na prave mere!

Zapomnimo si torej glede mer za podelavo posekanih debel vsaj najvažnejše: Hloidi za napravo desk, imajo običajno ali »normalno« dolžino 4 m. Vendar pa moramo žagati hloide vedno s primerne »nadmere« ali viškom. Žaga teče namreč mnogokrat nekoliko poševno in bi bil hloidi na eni strani prekratke, če bi razmerili točno 4 metre. Razen tega se hloidi pri spravljanju iz gozda na žago skoraj vedno na koncih kolikortoliko poškodujejo, posebno, ako moramo hloide vlačiti po kamenitih potih ali celo spuščati po »rižah« in »drčah«. Zato morajo imeti hloidi toliko več nadmere, kolikor bolj so med prevozom na žago izpostavljeni poškodbam. Samo v primeru, če smo si svesti, da bomo lahko hloide nepoškodovane spravili na žago, zadostuje 5 cm nadmera, a pri gorskem lesu mora nadmera znašati včasih do 20 in več cm. Poškodbe na koncih hloidov se omilijo, ako jim na koncih obsekamo »zarobek« ali »špron«, to je, robove s konca pošev prisekamo, da se pri vlačitvi in spuščanju po strminah na zatika jo ob vsako zapreko. Paziti moramo, da ne zasekamo več zarobka, kot znaša nadmera hloida. Na žagi seveda hloide »pričelijo«, to je, s posebno žago odstranijo nadmero hloidov, predvsem zarobek, tako da ostane točno 4 m in 5 cm dolžine. Za posebne namene se žagajo hloidi tudi v raznih drugih dolžinah, vendar le v primeru, če imamo že kupca za te izredne mere. Glede nadmere pa velja tudi tu vse zgoraj povedano.

Železniški pragi so različnih dolžin. Normalni železniški pragi pa so dolgi 260 cm, za ozkotirne industrijske železnice 110 cm.

Za pilote so uporabna debla od 2 metrov dolžine dalje. Ker se meri dolžina pri pilotih na vsakih 10 cm, ni treba teh debel prižagovati na polne dolžinske metre.

Les za drva razžagamo točno na 1 m dolžine, ako je namenjen za prodajo, bodisi v obliki cepanic ali polen, bodisi v okroglicah.

Dolžina lesa za doge zavisi od velikosti oziroma vsebine sodov, ki jih bomo napravili iz teh dog. Navadno se računajo za doge sledeče mere: Za sod, ki drži 56 l (= 1 veliko vedro) so potrebne 54 cm dolge doge, za sod s 113 l vsebine (= 2 veliki vedri) rabimo 62 cm dolge doge, za sod s 170 l (= 3 vedra) 72 cm, s 225 l (= 4 vedra) 84 cm, s 285 l (= 1 polovnjak) 90 cm, s 565 l (= 2 polovnjaka) 108 cm, s 1130 l (= 4 polov-

njake) 138 cm, za sod s 1600 l vsebine pa 160 cm dolge doge. Seveda našagamo iz previdnosti doge nekaj daljše.

2. Spravljanje lesa iz gozda.

Posekan les moramo čimprej spraviti iz gozda. Ne samo, da posekana debla tiščijo k tlom mnogo mladih drevesc ter onemogočajo očiščenje poseke in morebitno posaditev, marveč obstoja nevarnost, da utrpí posestnik občutno škodo, ako posekanega lesa takoj ne spravi iz gozda. Škoda lahko nastane na lesu posebno, ako ga nismo olubili, ali pri zimski sečnji, v živo odrzali luba. Razni lubadarji namreč prežijo na neobeljen ali premalo odrzan les ter ga v kratkem času napravijo neuporabnega, nato pa lahko napadejo tudi stoječa drevesa in opustošijo gozd popolnoma. (Seveda samo iglasto drevje!) Bukov les pa začne na vlažnih in temnih gozdnih tleh kmalu gniti. Zato moramo pri zimski sečnji iglastega drevja odstraniti tako debla, kot tudi vrhače in vejevje, preden nastopi toplo spomladansko vreme. Poleti posekano iglasto drevje pa lahko ostane v gozdu do prihodnje zime, vendar je treba, vsaj lubje in vejevje takoj in popolnoma odpeljati iz gozda, ali zažgati. Les listnatih dreves naj se spravi iz gozda, čim se je nekoliko osušil in čim je dana ugodna možnost odvoza.

Odvoz iz gozdov je namreč vezan na krajevne, talne in gospodarske okoliščine. Skoraj povsod je v zimskem času odvoz lesa lažje izvedljiv, ponekod pa sploh samo pozimi mogoče in še to le v primeru, ako zapade dovolj snega. Zimsko spravljanje lesa ima tudi to dobro stran, da se manj poškoduje mlad gozdni naraščaj, kakor poleti. Posebno vlačenje debel po tleh je škodljivo, kadar ni snega, ali če ni zemlja vsaj zmrzla.

Proženje debel po drčah in rižah je zelo nevarno in se sme to delo zaupati samo izkušenim drvarjem!

Če le mogoče, naj spravljanje posekanega lesa iz gozdov izvrši posestnik sam s svojimi ljudmi, ker učí vsakodnevna izkušnja, da mnogokrat napravijo tuji delavci pri spravljanju lesa iz gozdov posestniku včasih pa tudi sosedom, več škode, kot pa mu plača kupec za prodan les.

Za drva in za ogije namenjen les pa izdelamo in zložimo navadno kar v gozdu na sklade, da se osuši.

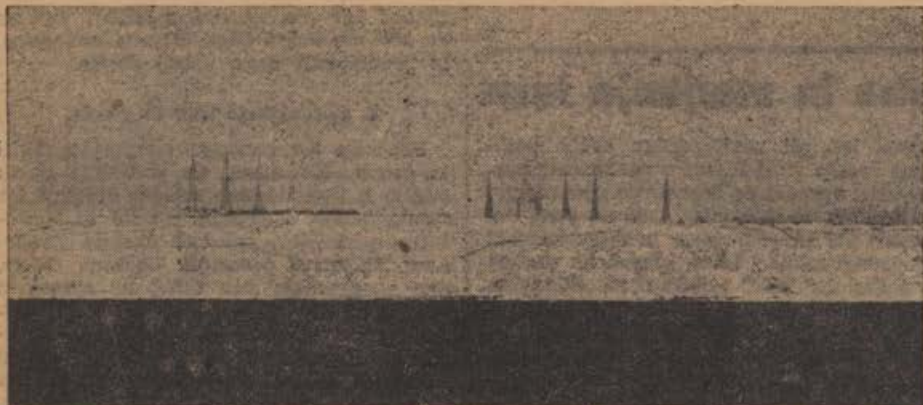
Vsekakor napravimo skladovalnice ob odvoznih poteh. Da se drva boljše sušijo, je prav, če spodaj podolgem položimo dve vrsti polen, tako da drva v skladovalnici ne ležijo na golih tleh, kjer začasno trhneta, ako jih pustimo v skladovalnici dalje časa.

Dračje pustimo pobrati siromakom, če ga sami ne poberemo za napravo butar. V oddaljenih gozdovih ga je najbolje sežgati.

Če hloidov ne odpeljemo takoj na žago, jih moramo zložiti v sklad na primernem mestu. Vlažni in senčni kraji niso primerni za napravo takih skladovalnic, ker vlaga ovira sušenje lesa in pospešuje razvoj gozdnega mrčesa. Istotako niso najboljše lege, kjer ves popoldan sonce hudo pripeka, ker se les v tem primeru prenažga suši in rad poka.

Najboljše lege za shranjevanje hloidov so one, kjer ima prost pristop veter in dopoldansko sonce.

Na sklad navozimo hloide tako, da ne leže na golih tleh in da je nalaganje hloidov s sklada na voz kar najlažje. V bregovitem svetu bomo torej napravili sklad

PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Kuhn-Wb. (M).

Die englische Steilküste mit der Fernkamera aufgenommen.

Folkestone mit westlichem Vorgelände.

nad cesto, vendar ga moramo s spodnje strani zavarovati tako, da je nemogoče, da bi se hloidi sprožili sami od sebe in lahko povzročili veliko nesrečo.

Tako hloide, kakor tudi ostala debila in tramove mora lastnik bodosi z gozdarsko kreda, bodisi z gozdarsko sekirico zaznamovati — najbolje ob priliki merjenja — kot svojo lastnino, ker sicer kaj radi nastanejo spori na žagah, železniških postajah in lesnih skladiščih.

3. Merjenje lesa.

Časi, ko navaden kmet ni mogel premeriti sam svojega lastnega lesa, bodisi stoječega v gozdu, bodisi posekanega, ter je bil zato na milost in nemilost izročen pri merjenju na poštenost ali pa nepoštenost lesnih trgovcev in njihovih skladiščnikov, ali pa prisiljen, prodati les »na čez« — so minuli.

Dandanes ima vsak naprednejši kmet gozdarske merilne klešče ali »klupo«, s katero meri premer debel in na podlagi tabel, ki jih že več desetletij sem objavljajo razni koledarčki in posebne priročne knjižice, izračunava telesnino debel.

Zato bi bilo odveč, podajati na tem mestu navodila, kako se izračunava telesnina hlobov in lesa sploh.

Dovolj bo, če priporočimo vsem kmečkim gospodarjem, ki doslej še niso začeli sami meriti lesa, naj si tudi oni čimprej preskrbijo klupo in tabele za izračunavanje telesnine lesa. Kako se les s pomočjo le-teh meri, jim bo rad razložil sosed, ki les že zna meriti.

Mi bi na tem mestu opozorili le na nekatere okoliščnosti, ki večkrat povzročajo spore med prodajalci in kupci lesa — ker je med količinami lesa, ki jih eden in drugi nameri, občutna razlika. Kaj je temu krivo?

Največkrat merilne klešče ali klupa. Tekom časa se klupa, posebno še, če je lesena, raztegne tako, da zija s konicami navzven; kadar jo položimo čez deblo. Seveda pokaže taka raztegnjena klupa tudi za več centimetrov manjši premer, kot ga ima hlobo v resnici. Dobro je torej, da se od časa do časa o točnosti merilnih klešč prepričamo in odklonimo merjenje z nenatanko klupo.

Z netočno klupo — hote ali ne hote — oškodujejo lesni trgovci kmeta lahko za precejšnje vsote.

Drug vzrok razlik je lubje. Pravilno je, da se les meri brez lubja. Ker pa je, posebno pozimi sekano drevje, težko dočela očistiti lubja, se navadno meri tako, da se pri merjenju »lubje odbije«.

Seveda odbije kmet sam rad premalo, a kupec preveč. Zato je najbolje napraviti posebno strgalo lubja, ki je docela slično otiki pri plugu, le da je rezilo širje in ostro, ter vsak hlobo sproti na merilnem mestu održati do lesa. Z malo vaje gre to hitro od rok — in se tudi izplača!

Vzrok razlike so tudi debila, ki niso okrogla, temveč valjasta. Premer je torej pri vsakem hlobo ugotoviti z dveh strani, tako da hlobo za četrtino zaobrnemo, ko smo ga prvič zmerili. Če premera nista enaka, je treba poiskati srednjega in je ta veljaven.

Večkrat se tudi zgodi, da je na sredi hlobo, kjer deblo vedno merimo, grča. V tem primeru je treba zmeriti premer nad in pod grčo, v enaki oddaljenosti od sredine in tako ugotoviti srednji premer. Da se meri pri deblih v dolžini (razen pri pilotih, železniških pragih in še nekaterih izjemah) samo cele metre, smo že omenili.

Weltbild-Hilscher.

Was aus den in den Haushalten von Schulkindern gesammelten Knochen wird. Sie kommen in eine chemische Fabrik und werden hier in verschiedenen Arbeitsprozessen entfettet, entleimt, gemahlen und mit Schwefelsäure versetzt. Nach drei Monaten erhält man Superphosphat und besten Kunstdünger.

MALE VESTI

* Božična in novoletna številka »Štajerskega Gospodarja«. Naše založništvo bo božično in novoletno številko našega tednika izdalo dva dni preje kakor navadno, da se naročnikom in bralcem omogoči pravočasen sprejem listov za praznike, ki je čas za čitanje. Obe izdaji izideta torej že v sredo zjutraj. Zaključek uredništva in sprejemanje oglasov za ti dve številki je torej že v torek ob 11. uri.

* Velika parada otroških igrač v soboto in v nedeljo, dne 18. in 19. decembra 1942. Pri 4. cestni zbirki v soboto in v nedeljo za Kriegswinterhilfswerk 1942-43, bo na Spodnjem Štajerskem velika parada otroških igrač, ki so jih izdelali večinoma otroci po iniciativi in navodilih voditeljev organizacije Deutsche Jugend. Zbiralci, ki bodo po ulicah zbirali prispevke, bodo hkrati darovalcem prodajali te, z rokami naših poldoraslih otrok izgotovljene pestre igračke. Spodnještajerci, ki so znani, da imajo vedno smisel in čut za podpiranje dobrodelne in socialne akcije WHW, bodo gotovo ponosni, da bodo lahko pridno segali po izdelkih naših malih brkljačev ter se spomnili otrok naših frontnih vojakov, katerim se za malo pfenigov lahko napravi veliko božično veselje, hkrati pa oddolži našim borcem na frontah za njihovo požrtvovalnost. Torej kupujte pri zbirki igračke za otroke ter prispevajte za WHW.

* Darežljiva Spodnja Štajerska. Zadnja hišna zbirka za WHW, ki se je vršila dne 6. decembra, je nabrala na Spodnjem Štajerskem 230.000 RM napram 129.640 RM lanskega leta. Po Kreislju je zbirka izpadla kakor navajamo: Cilli 55 tisoč, Luttenberg 8500, Marburg-Land 40 tisoč, Marburg-Stadt 55 tisoč, Pettau 35 tisoč, Rann 20 tisoč in Trifail 16.500 RM.

* Štajerska narodna noša »Dirndle«. V okviru organizacije Mädelwerk der Deutschen Jugend je nedavno v Marburg-u govorila gospa profesor Dollinger iz Graz-a o štajerski narodni noši za dekleta in žene o takozvanem »Dirndle-u«, po naše bi se lahko reklo, obleka, ki daje ženskam izgled »deklčica«. Svoja izvajanja je oplešala s filmskimi slikami. Med drugim je podčrtala, da se obstoj štajerske narodne noše ugotavlja že izza časa okrog leta 1000 po našem štetju in sicer na podlagi izkopanin, kar je dokaz, da se je uveljavila in da se tudi drži. Prava lastnoročno izdelana dirndl-obleka naj bo štajerkam v čast in ponos!

* Spodnja Štajerska za frontne bojevnike. Po iniciativi Bundesführer-ja je organizacija Steirischer Heimatbund priredila zbirko božičnih daril za naše vojake na frontah. Nabralo se je 14 vagonov, ki so že na poti k frontam. Pri tem so nabrali: Kreis Cilli 4, Kreis Pettau 3 ter Marburg-Stadt in Marburg-Land vsak po 3 vagone. Kreis Luttenberg se je pa najbolj odrezal. Akoravno najmanjši, je daroval dva vagona. Obmejna Kreis-a Trifail in Rann sta dala vsak po en vagon. Med darili se nahajajo jabolka, suho sadje, pecivo, orehi, vino, žganje, cigarete, sveče itd. Za darila se je Gauleiter zahvalil Bundesführerju Steindl-u v posebnem pismu organizaciji Steirischer Heimatbund in celokupnemu prebivalstvu Spodnje Štajerske.

50 letnica obstoja lokalne železnice Pölschach- Gonobitz

V Graz-u izhajajoči dnevnik »Kleine Zeitung« prinaša članek pod gornjim naslovom, iz katerega posnemamo: »Dne 19. decembra 1942 poteče 50 let, odkar so na ozkotirni progi Pölschach-Gonobitz kot štajerski deželni železnici otvorili vlakovni promet. Otvoritev je predstavljala pravcato slavnost, katere so se udeležili gostje iz Graz-a, Mrburg-a in Cilli-ja. Proslavo so otvorili z otvoritveno vožnjo na tej 15 kilometrov dolgi lokalni progi. Ko je privozil vlak s častnimi gosti na postajo Pölschach, ga je sprejelo sviranje veselih koračnic vojaške godbe spodnještajerskega 47. pešpolka, ki je imel takrat svojo garnizijo v Cilliju. Štajerski deželni glavar, grof Wurmb-Brand je nato takoj izročil diplomu vodji gradnje železnice, inženjerju Hugo List-u, s katero ga je imenoval višjim inženjerjem, ker so se dela izredno hitro izvršila. Na postaji je okrajni predsednik dr. Lederer iz Gonobitz-a pozdravil trgovinskega ministra Marquis-a Baqueham-a, ki so mu bili podrejene tudi železnice ter ravnatelj deželnih železnic, dr. Wurmb-a. Nato je ob radostnih krikih navzočega prebivalstva vlak odpeljal udeležence na svoji otvoritveni vožnji. Lokomotiva je imela ime »Gonobitz«. Med vožnjo so od vseh hribočkov vzdolj proge odmevali strel iz možnarjev v pozdrav. Na postaji Heiligengeist je šolska mladina častnim goštom priredila prijetno presenečenje. Počastljena v strunnem vojaškem redu ter spremljena s lesenimi puškami, pod poveljstvom šolskega upravitelja Leitgeb-a, ki je izvajala v popolnem redu predpisane vojaške vaje s puškami, katerih eksaktno izvajanje je dalo povod za splošno občudovanje. V Gonobitz-u je vse prebivalstvo trga pričakalo na kolodvoru dohod prvega vlaka. Goste je prvi pozdravil graščak Hugo Verand princ Windischgrätz ter za njim župan Walland. Nato so se gostje peljali z vozovi v grad Gonobitz, kjer je bilo kosilo. V gradu so se nahajali tudi šef oddelka v ministrstvu dr. Wittek, ki je bil pozneje železniški minister ter oberst grof Rosenberg, kot zastopnik vojnega ministra, ki je bil poveljnik spodnještajerskega dragonskega polka št. 5 v Marburg-u. Gonobitz je otvoritev proslavil še z lastnimi ljudskimi veselici. Proti večeru je vlak slavnostne goste odpeljal zopet proti Pölschach-u. — V teku 50 let se je ta železnica obnesla ter mnogo doprinesla za dvig gospodarstva v okolici Gonobitz, Heiligengeist, ki se danes imenuje Plankenstein ter okrog trga Gonobitz«.

* 115.000 Spodnještajercev je obiskalo 460 zborovanj. Četrta val političnih zborovanj, ki ga je priredila organizacija Steirischer Heimatbund, je obiskalo 115 tisoč ljudi. Povsod so govorniki bili veselo pozdravljeni, ko so poslušalcem razlagali gotova dejstva, da je Spodnja Štajerska nemška, kar bo tudi za vedno ostala. Razen perečih problemov, ki zanimajo Spodnjo Štajersko, so poročevalci obsodili tudi skupnico tistih elementov, ki so v službi komunizma in bi z ubijanjem, umori in ropanjem radi preobrili domovini zveste Spodnještajerce ter jih odvrgli od pravilne in začrtane poti. Priznanje se je na shodih izreklo tudi članom Wehrmannschaft-I, ki so skupno z žandarmerijo itd. hrabro stali na braniku Spodnje Šta-

jerske ter jih je doslej že 150 padlo za Führer-ja in narod v boju za nemško Spodnjo Štajersko. O vojnopolitičnem položaju Reich-a so zborovalci dobili točna pojasnila, ki so jih v že obstoječi veri, da je Nemčija nepremagljiva, še bolj okrepili. Govorniki so z veseljem ugotovili, da so nekatere Ortsgruppe, kjer se je pri zadnjih zborovanjih moralo govoriti, prevažati, danes že razumljivo sledile nemškemu poročilu. Spodnještajerci so usodno navezani na vse veke na nemško ljudsko skupnost, za katero so pripravljeni doprinesti vse žrtve.

* Otroške igracke za naše malčke. Širom Spodnje Štajerske izdelujejo pridne roke spodnještajerske mladine v odredih Deutsche Jugend otroške igracke, ki so mišljene kot božično in novoletno darilo za naše najmanjše, vmes pa seveda tudi ne-manjka daril, ki jih otroci lahko namenijo svojim dragim in ljubljnim roditeljem. Naj si kdo misli o vzgoji mladine karkoli, res je pač, da je spodnještajerska deca nekoč bila zapuščena. Izživljala se je po cestah in ulicah, brez nadzorstva, ter se vzgajala po slabih vzgledih starejše, tudi slabo, ali nikakor vzgojene mladine. Razlika med preteklostjo in sedanostjo je res očigledna.

* Za božične praznike bo samo en brezmesni dan. Reichsminister für Ernährung und Landwirtschaft je odredil, da v petek, dne 25. decembra 1942 ter v petek, dne 1. januarja 1943 ne bo brezmesnih dni. Gostilne bodo torej lahko dotične dneve servirale na predpisane mesne kartice.

* Ljudsko gibanje v Marburg-u. Prva polovica decembra izkazuje le malo izprememb od normalizacije, ki se je v ljudskem gibanju v Marburg-u pojavila že v začetku jeseni. Standesamt-u je bilo prijavljenih: 81 rojstev (zadnjič 79), od teh 39 dečkov (zadnjič isto število) in 42 deklic (zadnjič 40); 64 smrtnih slučajev (zadnjič 56), od teh 34 moških (zadnjič 32) in 30 žensk (zadnjič 24); civilnih porok, sklenjenih na Standesamt-u je bilo to pot 39 (zadnjič 41). (Rekord teh porok pa se pričakuje za božične praznike.)

* Koliko zaslužijo inozemski delavci v Nemčiji? Leta 1934 je v Nemčiji zaposleno inozemsko delavstvo nakazalo okrog 120 milijonov RM od svojega zaslužka svojem v domovino. Leta 1941 je iz Nemčije nakazano že 343 milijonov RM. Letos so v prvih sedmih mesecih v Nemčiji zaposleni inozemski delavci poslali nad 250 milijonov Reichsmark v svoje domovine. Številke govorijo dovolj jasno, da je Nemčija danes kljub vojni tista sila, ki daje lepe zaslužke delavcem prijateljskih dežel, ki svoj višek delovnih sil na ta način spravijo do zaslužka, da jih pošljejo kot delavce v Nemčijo na delo. Vsote nakazanega denarja se nanašajo na 12 evropskih z Nemčijo v prijateljskih odnosajih živečih držav.

* Nemčija znižuje sodne pristojbine. Glasov objave v Reichsgesetzblatt-u, sodišča ne bodo več predpisovala sodnih stroškov v bagatelnih zadevah, ki se končajo s poravnave v tožbah privatnega značaja. To so tožbe, v katerih gre za razžalitve, lahke telesne poškodbe, spore po hišah in podobne malenkostne zadeve.

* Samo nemška zmaga zamore rešiti Francijo. Francoski ministrski predsednik Laval je sprejel te dni v Vichyju zastopnike francoskega tiska. Najprej jim je prečital odgovor maršala Petaina na svoječasno Führerjevo pismo, nato pa je

napovedal popolno očiščenje uprave. Napovedal je nadalje ostre ukrepe proti židom. V svojih nadaljnjih izjavah je izjavil Laval, da bi anglo-ameriška zmaga izročila Francijo komunizmu. Tisti, ki sedaj najbolj poslušajo Roosevelta in Churchill-a, bi bili v tem slučaju prve žrtve tega razvoja. Usoda Francije je po Lavalovem mnenju zvezana z nemško zmago. Vsi Francozi morajo upati na to zmago, ker edino nemška zmaga zamore rešiti Francijo pred veliko nevarnostjo. Če mora Francija v sedanjem trenutku doprinesati težke žrtve, potem zgolj radi tega, ker ni znala izvajati enotne politike. Laval je končal z ugotovitvijo, da mora biti temu konec, kajti Francija mora zavzeti napram Nemčiji odkrito stališče.

* Tako izgledajo angleške razlage! Starejša in mlajša angleška gospa sta v Londonu srečali višjega duhovnika anglikanske cerkve. Po običajnih pozdravih s kako in kje, je starejša gospa vprašala: »Pred vojno, gospod, ste bili vendar sovražnik komunistov, kako da danes komunizem drugače presojate?« Duhovnik je nato odgovoril: »Res je, človek je vedno sovražnik svojih sovražnikov. Če se pa en sovražnik biče proti drugemu našemu sovražniku, potem ni več naš sovražnik, ker je sovražnik naših sovražnikov...«

* Prismojenost Amerikancev pride povsod do izraza. Če Amerikanci nimajo pri vsaki stvari nekaj največjega, najtežjega in sploh edinstvenega, niso srečni. Tako so na primer vojaške oblasti sedaj na nekem njujorskem nebotičniku montirale neko letalsko alarmno sireno, ki je pet metrov dolga in tehta dve in pol toni. S to piščalko se hočejo seveda pred svetom in lastnimi ljudmi postaviti, mimo tega pa trdijo, da so normalne sirene preslabe, da bi alarmirale takozvano »City« ali sredino mesta, ki dela z svojim življenjem in prometom velikanski hrušč. Neki časopis je pripomnil, da je v primeru, če bi tudi ta največja sirena ne alarmirala Newyorka, bilo najbolje postaviti na nebotičnik Roosevelta in njegovo Eleanor, saj imata brezdvomno prekomerno dobre jezike, razen tega sta se v večletnem alarmiranju, s katerim sta iskala sedanjo vojno, za alarmiranje ljudstva temeljito izvežbala.

* Civilno upravo na Madagaskarju prevzame De Gaulle. V Londonu so uradni krogi sporočili, da bo civilno upravo na zavzetem Madagaskarju prevzel znani francoski azdajalec general De Gaulle.

* Univerza Oxford je nedavno imela svojevrstne slušatelje. V Angliji stacionirani ameriški oficirji in vojaki so dobili dovoljenje, da so absolvirali enotedenski tečaj na znani stari univerzi v Oxfordu. Poslušali so predavanja angleških znanstvenih kapacitet in sicer o filozofiji, zakonodaji, angleški vladi, starih jezikih in narodnem gospodarstvu. Da okorni Amerikanci v enotedenskem predavanju ne morejo postati učenjaki, je naravno. Angleži se pač s to potezo hočejo prikupiti Amerikancem, rekoč, glejte, potrdila dobite, da ste obiskovali najbolj imenitno visoko šolo na svetu, ki ima najstarejšo tradicijo. Vidi se, da Angleži poznajo otroško in naivno mnenje do neke meje zaostalih Amerikancev, ki se bodo po vojni bahali z vizitkami in diplomami kot absolventi Oxforda, ne da bi bili svoja duševna obzorja sploh kaj razširili. Churchill in njegov režim sta torej svoj najsvetejši znanstveni zavod vpregla v vojno propagandno službo. Kolikor bo to Angležem koristilo, bo pokazala bodočnost.

* **Francoška Severna Afrika** — žrtev židovskih pljavk. Rooseveltovi finančni židje imajo velike naloge. Francoška Severna Afrika še niti ni popolnoma v rokah ameriške oborožene sile in že se pripravljajo židovski finančni krogi v Zedinjenih državah ter sestavljajo gospodarske komisije za Francoško Severno Afriko. Nekateri so baje že tako daleč, da se uveljavljajo s praktičnim delom na črnem kontinentu.

* **Prvi črnci** je postal kapitan ladje v USA. To smatra ameriški list »PM« za tako velik dogodek, da je imenovanju črnca za poveljnika tovorne ladje od 10.500 ton posvetil celo stran. Mornariški krogi so pa užaljeni in trdijo, da beli mornarji črnemu kapitanu ne bodo hoteli biti podrejeni.

* **Wendell Willkie** je zopet klepetal. V ameriškem časopisu »Christian Advocate« je objavljena izjava znanega politika Wendell Willkie-ja, ki je našim bralcem prav posebno znan iz svojega diplomatskega potovanja v Moskvo in Čungking, kjer je streljal diplomatske kozle ter pridno obiskoval nočna ženska zabavišča. Šlo je za vojne cilje USA, Anglije in pomožnih narodov. Iz njegove izjave posnemamo: »Mi moramo skrbeti za to, da bodo narodi izvedeli, zakaj se borijo. Ugotovili sem, da so narodi Afrike, osrednjega Orijenta, Kitajske in vsega Daljnega vzhoda edini v razlaganju svobode v toliko, da se odpravi sistem kolonij. Ne pretiram, če trdim, da je ta način svobode na prvem mestu njihovih vojnih ciljev. Pozneje so začeli razmišljati o tem, če imamo tudi mi iste vojne cilje.« — S to izjavo je Willkie ustrelil zopet velikega kozla. Ves svet ve, da Anglija in Amerika razen diplomatskih fraz do danes nista objavili nikakršnih vojnih ciljev. To je popolnoma razumljivo. Čim bolj je v temo zavito vse, kar imajo pred očmi in v zamislih, tem lažje bi se dalo tu in tam uresničiti svoje imperijalistične cilje, ki so prav daleč od tega, da bi kolonije, ki jih držijo v svojih krempljih, odpravili.

* **Wendell Willkie** je torej propadel. Kakor smo že pisali, je republikanska stranka v Zedinjenih državah Severne Amerike nedavno na mesto dosedanjega predsednika stranke Willkie-ja na njegovo mesto izvolila pravnika Spanglerja, ki je doslej bil še bolj malo znan politik in še manj pomemben pravnik. Sedaj se je pa izvedelo, da je pri končanem glasovanju sam Willkie oddal svoj glas za Spanglerja ter ga na ta način podprl ter mu v ožjem glasovanju omogočil soglasno izvolitev. To so znaki o škripcih, v katere je zašel Willkie, ki se je s svojo politiko preveč ogreval za Roosevelta in njegov vojnopolitični kurz. Zakulisna poročila vedo poročati, da bodo verjetno že januarja, ko se začne zasedanje kongresa, začeli napadi na Rooseveltovo vladno in vojno politiko, kar bi utegnulo učinkovati tudi na mednarodni vojnopolitični položaj. V kolikor se te domneve nanašajo stvarno na vojno politiko, ali pa samo na osebno politiko Wendell Willkie-ja, ki s svojim strankarskim nasprotnikom Rooseveltom tiči pod eno oboje, bo pokazala bodočnost. Na vsak način je Willkie v svoji stranki, ki ji je bil predsednik, svojo vodilno vlogo doigral in je med vodstvom republikanske stranke mnogo nezadovoljnosti zoper oba prijatelja, Willkie-ja in Roosevelta. Nastane pa vprašanje, kako močan bo Spangler v tej zakulisni borbi proti Washingtonu.

* **Težave s prehrano v Franciji.** Francoski kmetijski minister Bonnet je govoril o težkočah prehrane Francije z ozirom na izgubo Francoške Severne Afrike, ki je bila važen dobavitelj pridelkov za materno deželo. Pokrajina Alžir je sama v minulem letu dobavila Franciji 600.000 centov sočiva. Za olajšanje prehranjevalnih težav se bo širom Francije uredilo velike skupne restavracije, ki bodo kuhale predvsem za delavce in nameščence brez lastnih kmetij.

* **Če bi zmagal sovražni tabor.** Ameriški časopis »World Review« je objavil članek pod naslovom »Združene evropske države«, v katerem razvija svoje blazne načrte. Med drugim piše dobesedno sledeče: »Gre za okorelo in grozno zadevo. Po vsej verjetnosti pomeni naša zmaga usmrtilcev 500.000 mladih Nemcev, ali potom številčne vojne obsodbe, ali brez take ceremonije. Tudi če bi se hotelo prepričati stvarno usmrtilcev in bi se napravilo celo vrsto prisilnih delavskih divizij za mednarodno uporabo, ne pomeni to nič drugega kakor živo smrt.« Sreča, da ne bodo zmagali Anglosasi, temveč Nemčija, in tako se nemški mladini ni treba bati, da bi jih po vojni pomorili Angleži in Amerikanci samo za to, ker so Nemci.

* **Obsedno stanje v Boliviji.** Kakor poroča neka severoameriška agentura iz La Paza, je vlada objavila s posebnim dekretom obsedno stanje nad vso Bolivijo.

* **Churchill-ovo vojno mora plačevati v Angliji mali človek.** Angleški zavod National Institut of Economic and Social Research je izračunal, da je vojna obdavčitev v Angliji vedno hujša ter da zlasti zadene malega človeka. V smislu davčnega zakona iz leta 1941-42, je obdavčen letni dohodek, ki znaša jedva 100 funtov šterlingov, s 27,6% davki. To pa ne morda pri kakem samcu, temveč pri rodbinskem očetu z dvema otrokoma.

* **Obsedno stanje v Argentini** podaljšano. Da bi lažje branila nevtraliteto, je argentinska vlada podaljšala dekret o uvedbi obsednega stanja v Argentini.

* **Različna darila za otroke padlih tovarišev.** V svojih stanovanjskih bunkerjih na Volhovu so brkljali vojaki nekega artilerijskega oddelka iz lesa igrače za deco. Z ljubeznijo in spretnostjo so izdelali stvari, ki razveselijo vsakega otroka. Te igrače so namenili vojaki decici padlih tovarišev. Vsak vojak, ki bo v tem oddelku odšel na dopust za Božič, bo odnesel po en paket teh igrač v domovino. Pač lep dokaz vojaške povezanosti in tovarštva!

* **200 muslimanov aretiranih v Alžiru.** Po poročilih iz Tangerja, so v Alžiru aretirali radi sovražnega razpoloženja napram Angliji in Ameriki 200 muslimanov ter jih odvedli v neko koncentracijsko taborišče.

* **Ministrski predsednik Saradžoglu o obrambi Turčije.** Turški ministrski predsednik Saradžoglu je podal dopisniku lista »Popolo d'Italia« izjavo o gospodarski politiki Turčije, ki je po njegovih besedah mahnila v revolucionarno smer. Saradžoglu je izjavil, da je Turčija segla svoječasno po liberalističnih eksperimentih, ki so pa v splošnem razočarali. Sedaj se je Turčija odločila za strogi režim avtoritarne samobrambe. Brat ministrski predsednik, Menemendoglu, je k temu izjavil, da stane vojna Turčijo prav toliko kot kakšno v vojni se nahajajočo državo. Ker so se izkazale liberalistične metode kot nezadostne, mora seči Turčija po metodah totalitarnih držav.

* **Turški narod je nerazrušljiva enota.** Turški gospodarski minister Sirti Bej je izjavil v nedeljo sledeče po radiu: »Živimo varno samo radi tega, ker je splošno znano, da ne bomo pomišljali braniti našo očetnjo na način, ki odgovarja tradicijam naše slavne zgodovine, ako bi se kedorkoli najmanj dotaknil naše nacionalne časti. Naše mirno držanje ni nikak znak slabosti, temveč moči. Ves turški narod tvori nerazrušljivo enoto in mogočna turška armada stoji na straži.«

* **Smrtne obsodbe v Zagrebu.** Posebno sodišče v Zagrebu je obsodilo tri moške in neko žensko, ki so se izdajali neupravičeno kot člani ustaške varnostne službe ter na ta način ropali po privatnih stanovanjih, na smrt. Vse tri moške obsodence so ustrelili, dočim je bila ženska po glavnikovi odredbi pomiloščena na pet let težke ječe.

* **Značajnost** gospoda Darlana. Admiral Darlan, ki je bil šef francoske višje vlade, je v tem svojstvu nazival Angleže »morske roparje«, ker so zaplenili neke francoske ladje. Ko so Britanci pred dvema letoma izvršili strahopeten napad na Dakar, je kričal, da hočejo Angleži Francijo uničiti. Pri obstreljevanju francoske bojne ladje »Dunkerque« po Angležih, je Darlan Angleže podučeval, da so na ladji postale žrtve vojaki, ki so pri Dunkirchen-u z svojimi telesi ščitili beg in unik Angležev pred zmagovitimi nemškimi četami. Ob napadu Angležev na Madagaskar je Darlan izdal oklic ter pozival Francoze, da se vsiljivcem uprejo. Končno je ta famozni admiral in politik izdal vse Francoze ter jih prodal Amerikancem. Pri tem si je mogoče misli, da bo Angležem nekoliko nagajal. Amerikanci so ga res izkoriščali ter ga uporabljajo kot protiutež zoper izdajalca De Gaulle-ja, ki je šah-figura angleške vlade.

* **90 umorov** je imel na vesti. Španska policija je izsledila in aretirala te dni nekega rdečega bandita, ki je za časa meščanske vojne lastnoročno umoril 90 oseb, mimo tega pa še celo oskrnjeval mrličke.

* **V Angliji zopet manj premoga.** Vsled pomanjkanja delavcev so v Angliji v zadnji produkcijski dobi nakopali 4.670.000 ton manj premoga kot v l. 1941.

* **Obvezna delovna služba v Zedinjenih državah.** Kakor poročajo iz Amerike, bodo za l. 1943 uvedli v Zedinjenih državah prisilno obvezno delovno službo.

* **Iranska vlada** je odstopila radi velikih demonstracij gladujočega prebivalstva. Vlada je skušala potlačiti nemire s pomočjo angleške vojske. Pri tem je bilo ustreljeno večje število iranskih nacionalistov. Političen položaj je zelo nejasen. Slamnat mož Angležev je 23 letni šah Mohamed Riza, ki naj bi prevzel vladno.

* **Temeljita šolska reforma na Filipinih.** Kakor poročajo iz Manile, namerava japonska uprava na Filipinih temeljito reformirati celokupno šolstvo na Filipinih. Angleško bodo popolnoma dpravila, zato pa bodo učili izključno samo japonsčino.

* **Ameriško vojaško letalo ponesrečilo.** V bližini mesta New Castle (Indiana, USA) je v noči na nedeljo ponesrečilo veliko vojaško letalo, ki se je popolnoma razbilo. Osem ameriških vojakov je našlo pod razbitinami svojo smrt.

* **Uspešni japonski admirali pri cesarju.** Japonski cesar Hirohito je sprejel dne 14. t. m. več admiralo, ki so se odlikovali v raznih pomorskih bitkah v Pacifiku. Redkemu sprejemu pri cesarju sta prisostvovala tudi mornariški minister Šimada in šef admiralskega štaba admiral Nagano.

* Najboljše službe so predsedniške in ministrske v plutokratskih državah. Tega se najbolje zaveda znani dr. Eduard Beneš, ki še danes v Londonu igra vlogo nekega predsednika republike, ki je nikjer ni. Londonska poročila so namreč javila, da je takozvana uradna doba Benešovega predsedovanja v Londonu potekala in da so v skladu s takozvano čehoslovaško ustavo njegovo predsedstvo na neki seji čehoslovaške emigrantske vlade v Londonu, formalno podaljšali, in sicer do zmage v sedanji vojni, ki bo po mnenju teh emigrantov, gotovo prišla. Skrahiranim čehoslovaškim politikom, ki iz Churchillovih državnih blagajn sprejemajo svoje apanaže, pa bodi povedano, da bo končna zmaga v tej vojni res prišla. Ampak prišla bo tako, da bodo gospodje, ki se danes na stroške angleškega ljudstva vozijo v fraku, laku in avtomobilu po londonskih ulicah ter nastopajo kot ekselence, morali tudi iz Anglije pobegniti, kakor so svoječasno bežali iz Prage.

* Kanadska vojaška uprava je pravcata zmešnjava. Tako piše angleški tisk o armadi svojega dominijona in zaveznika, ki krvavi za angleške interese po vseh frontah angleškega imperija. Če je angleškim listom verjeti, potem imajo Kanadci na položajih vojaških šefov same nezmožne ljudi, ki so bili na iste postavljeni na podlagi prijateljstva in političnega prepričanja, nikakor pa ne po sposobnostih in zaslugah. Časopisje trdi, da se je nezmožnost v kanadski vojaški upravi razpasla šele najbolj sedaj, ko je odstopil general Winnipeg, ker ni mogel shajati z nezmožnimi oficirji.

To bo zopet nekaj za emigrantske vlade v Londonu. Churchill je emigrantskim vladam v Londonu dovolil, da si lahko tiskajo lastne poštne znamke. Prva je bila poljska »vlada«, ki je dobila dovoljenje za izdajo lastnih poljskih znamk. Te znamke so baje mišljene za trgovine znamk in filateliste. Dovoljeno je pa tudi žigosati jih na poštah v Londonu, da bodo pri raznih židovskih trgovcih imeli nekoč baje večjo filatelistično vrednost. Pravijo, da bodo s temi znamkami lahko frankirali emigrantski ministri pisma, ki jih pišejo svojim v domovini po gozdovih in pustinja ropajočim in ubijajočim partizanom in četnikom. Za Sikorskim dobijo tudi ostali voditelji lutkovnih emigrantskih vlad silčna dovoljenja za tiskanje in uporabo lastnih znamk. Morda misli Churchill na ta način zaposliti razne sitne podrepne muhe, ki ga stalno oblegajo in obiskujejo, ali pa računijo njegovi finančni upravitelji, da se bodo odžagani kralji in ministri s trgovino zanimivih znamk, ki bodo nosile slike in napise držav, ki jih na tem svetu sploh ni, pridno udeleževali kot zbiralci, na ta način nekaj zaslužili ter do neke meje razbremenili izdatke, ki jih imajo Angleži s temi sitneži.

* Nov potres v Anatoliji. Preteklo soboto so zabeležili v turški Anatoliji nov potres, ki je porušil celo vrsto vasi in na stotine hiš. Našteli so tudi 25 mrtvih in mnogo ranjenecv.

* Angleške bombe na švicarska tla. Kakor poročila švicarska telegrafska agencija, so bile bombe, ki so padle v noči na 12. decembra v kantonu Aargau in v kantonu Wallis, angleškega izvora.

* Egiptovska vlada protestira. Egiptovski ministrski predsednik Nahas paša je poslal prezidentu Rooseveltu ugovor proti navzočnosti severoameriških čet v dolini reke Nil, čes da Egipt nima tozadevno nikake pogodbe z Zrdinjenimi državami.

Unsere wöchentliche Sprachecke

14

DER WANDERBURSCH¹⁾ AUS DEM PARADIES.²⁾

Ein Wanderbursche ohne Geld im Sack, mit viel Hunger³⁾ im Magen,⁴⁾ aber mit viel Schlaueit⁵⁾ im Kopf kam eines Tages vor sehr langer Zeit in ein Bauerndorf. Am größten Hofe klopfte⁶⁾ er an und die Bäuerin öffnete⁷⁾ ihm. Sie hatte ihren ersten Mann verloren⁸⁾ und einen zweiten geheiratet,⁹⁾ mit dem sie nicht recht zufrieden war. Stets¹⁰⁾ hält sie ihrem jetzigen Mann die guten Eigenschaften¹¹⁾ ihres ersten Gatten vor Augen. Das ärgerte¹²⁾ nun den Bauern.

Der Wanderbursche erzählte der Frau die nicht sehr geschiet¹³⁾ war, daß er von weither, direkt¹⁴⁾ von Paris komme. Da sie von Paris nichts wußte, so glaubte¹⁵⁾ sie, er käme statt von Paris vom Paradies. Da fragte sie ihn sofort, wie es denn ihrem ersten Mann im Paradies gehe. Der fahrende Gesell sah nun seinen Weizen¹⁶⁾ blühen und sagte (schnell) schlau:¹⁷⁾ »Ja es geht ihm soweit ganz gut, aber eine kleine Aufbesserung¹⁸⁾ im Essen und Trinken und ein kleines Taschengeld¹⁹⁾ wäre ihm wohl sehr vonnöten.«²⁰⁾ Sofort brachte ihm die Frau Rauchwaren,²¹⁾ Brot, Butter und Käse und gab ihm auch noch 100 Gulden. Alles für ihren ersten Mann. Der Wanderbursch versprach²²⁾ alles wohl zu bestellen²³⁾ und auch den ersten Mann im Paradies schön zu grüßen. So empfahl²⁴⁾ er sich.

Nach kurzer Zeit kam ihr zweiter Mann nach Hause. Die Frau erzählte²⁵⁾ ihm von dem glücklichen²⁶⁾ Zufall. Ein Bote²⁷⁾ aus dem Paradies sei hier gewesen. Sie hatte ihm Lebensmittel²⁸⁾ und Geld für ihren seligen²⁹⁾ ach so guten Mann mitgeben können, damit er keine Not³⁰⁾ leide.³¹⁾ Da ergrimte³²⁾ der Mann und schalt³³⁾ seine Frau ein dummes³⁴⁾ Weibsbild.³⁵⁾ »Ich will mit dir nicht länger zusammenleben, außer wenn es noch einen dümmen³⁶⁾ Menschen gibt, als du es bist.« Mit diesen Worten ging er aus der Stube,³⁷⁾ schwang³⁸⁾ sich auf sein Pferd um dem Betrüger³⁹⁾ nachzujagen und ihm die Beute⁴⁰⁾ abzunehmen.

Der Wanderbursch der eben in einen Wald einbog,⁴¹⁾ sah schon vom weiten den Mann auf eilendem⁴²⁾ Rosse und ahnte⁴³⁾ nichts Gutes. Er versteckte⁴⁴⁾ die Sachen, die ihm die Bäuerin geschenkt hatte, setzte sich auf einen Stein und ließ den Mann näher kommen.

»Hast du nicht einen Burschen mit einem Pack⁴⁵⁾ Lebensmittel hier vorüber gehen gesehen?«

»Freilich, er ging da links durch den Wald, er kann noch nicht weit sein.«

»Also paß auf mein Pferd auf, ich will ihm durch den Wald zu Fuß nachlaufen, denn mit dem Pferd kann ich nicht durch das Gestrüpp⁴⁶⁾ reiten.«

»Gewiß lieber Freund, fange⁴⁷⁾ ihn nur und bestrafe⁴⁸⁾ ihn tüchtig.«⁴⁹⁾

Der Bauer war fortgelaufen.

Der Wanderbursch hatte nun zu allem auch noch ein Pferd. Er nahm das versteckte⁵⁰⁾ Bündel,⁵¹⁾ schwang sich auf sein Roß und verschwand.⁵²⁾ Als der Mann mit leeren⁵³⁾ Händen zurückkam, fand er weder Pferd noch Wanderbursch.

Da staunte⁵⁴⁾ er, daß er noch dümmmer als seine Frau war, kehrte ruhig nach Hause zurück und sprach nicht viel mehr von der Dummheit⁵⁵⁾ anderer Menschen.

Ausschneiden und aufheben!

1) Potujoč rokodelc.

2) raj

3) glad, 4) želodec

5) zvijača

6) potrkalo

7) odprla

8) izgubila

9) poročila

10) vedno

11) lastnosti

12) jezilo

13) pametna

14) naravnost

15) verjela

16) pšenica

17) zvito

18) priboljšek

19) denar

20) potreboval

21) tobak

22) obljubil

23) sporočil

24) poslovil

25) pripovedovala

26) srečno

27) sel

28) živela

29) pokojni

30) pomanjkanje, 31) trpel, 32) raztogotil

33) skregal

34) neumno, 35) ženšče

36) neumnejši

37) soba

38) skočil

39) goljuf

40) plen

41) krenil

42) dirkajoč

43) slutil, 44) skril

45) zavoj

46) grmičje

47) vlovi

48) kaznuj, 49) pošteno

50) skrit, 51) omot

52) izginil

53) praznimi

54) čudil

55) neumnost

Izreži in shrani!

PK.-Aufn.: Kriegsber. Pospischil (Wb.)

Ein zerschossener Sowjetpanzer ist ein guter Kugelfang für einen Wohnbunker.

* Amerikanci ne bodo več žvekali gumija. Kakor znano, je v Ameriki, predvsem v Zedinjenih državah Severne Amerike, močno razvita navada, da ljudje žvečejo gumi. V orientacijo naj služi, da gre za gumi, ki ga za drobno razprodajo od zunaj nekoliko ovijejo v sladkor. Večina Amerikancev vtika potem takšen gumi, ki ga dobi po vseh trgovinah, bifejih itd. gredoč na delu, v tramvaju, cestni železnici itd. v usta ter ga dobesedno žveče, kakor se po nekod še vidi žvekat ali čikati tobak. To razvado se vidi ravno tako pri otrocih kakor dospelih, moških in ženskah, delavcih in kmetih in tudi gornje desetisoče ni sram imeti takšen čik v ustih. Radi pomanjkanja gumija za vojne svrhe je pa sedaj gospodarski in pridelovalni diktator Donald Nelson izdal odlok, s katerim je prepovedal izdelovanje in razpečevanje žvečilnega gumija. Da se Nelson pri Amerikancih s to svojo prepovedjo ni prikupil, je razumljivo. Treba je samo pomisliti, da je Amerikancem žvečilni gumi to, kar je na primer Spodnještajercem dobro spodnještajersko vino, Bavarcem pa dobro bavarsko pivo.

* Afriški domačini tudi potrebujejo orožje. Po poročilih iz Tangerja so ameriške vojaške oblasti ugotovile, da je na nek čuden način iz zaloga zaveznikov izginilo veliko orožja ter sploh vojnega materiala. Vrhovno poveljstvo ameriških in zavezniških čet v Afriki se je zato odločilo izdati razglas, da se bo v bodoče take tatvine po vsej Severni Afriki sodno preganjalo. — Zgodovina Afrike dokazuje, da je bilo orožje že od nekdaj tamkajšnjim domačinom priljubljena in privlačna stvar. Zlasti plemena takozvanih Rif-Kabilov in drugih bojevitih hribovskih plemen je povzročalo francoski upravi v malih in krvavih bojih mnogo skrbi. Šele po dolgih desetletjih so jih s silo pomirili ter spravili k delu, ki je bilo v korist domačinov in Francozov. Da je dohod Amerikancev v Severno Francosko Afriko zopet podžgal bojevitost marokanskih in alžirskih plemen, je razumljivo. Saj se morajo bati, da jim bodo novi gospodarji v gotovih pogledih predrugačili življenjske načine ter jim skalili in skratili mir oziroma pravice, ki so si jih pod francosko upravo do neke meje priborili. Prav posebno jih že bode dejstvo, da so spravili Ameri-

kanci židovstvo povsod v ospredje. Ukradeno orožje bo Eisenhowerju delalo še velike preglavice.

* Winston Churchill — častni državljani province Pinar del Rio na Kubi. Imenovana provinca je središnica v gojitvi tobaka, ki ga predelujejo v takozvane Havana-cigare. Kakor smo v »Štajerskem Gospodarju« nekoč že pisali, je debelušast angleški ministrski predsednik Winston Churchill, ki ga tudi prav rad pije, eden največjih in najboljših konzumentov teh dragih cigar. Dežela Pinar del Rio bi pa rada v svoje reklamne svrhe svoje tobakne pridelke odlikovala s tem, da bi Churchill postal njen častni državljan. — Ko bo te vojne konec, bo ime Churchill v reklamne svrhe imelo toliko odmeva in učinka, kakor ga ima dim njegovih gorečih cigar na nemško letalstvo in nemške podmornice.

* Sikorski in njegove fantazije. Predsednik poljske emigrantske vlade v Londonu, Sikorski, ki predstavlja vlado brez ozemlja, brez naroda in brez oblasti, je sklenil potovati v Washington, da obišče Roosevelta. Po poročilih iz Washingtona je Roosevelt baje izjavil, da ga bo veselo sprejeti Sikorskega, da ga pa on ni ni vabil. Kakor izgleda, so začeli razni Beneši, Jovanoviči, Sikorski in podobni ptiči, ki bi se radi igrali predsednike republik in vlad ter vznemirjali Evropo, uvidevati, da je glavna vojnopolitična vloga takozvanih zaveznikov prešla iz rok Angležev in njihovega Churchilla že davno v roke Amerikancev. Če bi jim »ljubi Bog« kedaj res omogočil zmagati, kar jim pa seveda ne bo, ker je nemško orožje o tem odločilno, bi pač Roosevelt bil tisti, ki bi delil evropske dežele ter postavljali razne vlade. Zato je Sikorski po svoji lastni izjavi sporazumno z ostalimi četani svoje slavnate vlade sklenil potovati preko velike luže. Dnevni red razgovorov Roosevelt-Sikorski bo tvorilo poglavje o nadaljevanju sedanje vojne, dovoljevanje posojil, obnovitev Poljske, problem povojne Poljske in Rusije ter poljsko-čehoslovaška zveza. Koliko računov brez krčmarja so že sklenili Angleži in Amerikanci z svojimi privraski v osehah raznih brezposelnih emigrantskih politikov, ki so svoje države in narode spravili v nesrečo in pogubo, je težko našteati. Vemo pa, da niso bili točni in za to tudi niso držali.

TO IN ONO

O načinu vojskovanja

Nedavno v našem listu opisana metoda vojskovanja v afriških puščavah, ki je podvržena svojevrstnim pušcavskim zakonom z ozirom na pomanjkanje vode, naselbin itd., je še gotovo v spominu. Danes hočemo nekoliko spregovoriti še o vojnih metodah po drugih bojiščih.

Lanskoletni način bliskovitega prodiranja na suhem se je spremenil v postojansko bojevanje, ki nosi skoraj isto sliko, kakor smo jo imeli v prvi svetovni vojni. Oba nasprotnika sta se zakopala v zemljo, v strelske järke, ter se vzajemno trudita, eden drugega premagati in mu odvzeti prostor. Taki rovi so izkopani do 2 in še več metrov globoko v zemljo, na vsak način tako, da so vojaki in njih gibanje v rovu sovražniku, ki navadno leži na isti način utrjen in zakopan, komaj kakšen streljal ali pa še manj oddaljen, nevidni. Za opazovanje in obstreljevanje nasprotnika so v izkopano zemljo, ki tvori prsno obrambo, napravljene odprtine ali luknje, skozi katere se vrši z daljnogled in prostim očesom opazovanje in streljanje. Prsne odbrane se po možnosti ojačijo tudi z lesom, kamnjem, vrečami peska, večje tudi z železobetonom itd., kar jih pred udarci in eksplozijami sovražnih artilerijskih, ročnih in drugih granat ter bomb in min iz nasprotnega jarka ali letal do neke meje bolje ščiti. V strelskem jarku samem je tam, kjer gre za mokro zemljo, seveda polno blata, luže in nesnage, bolj je pa v tem pogledu v postojankah, ki so izstreljene v ozemlju, kjer je kamenje. V jarkih mora biti možnost za promet ter prostor za municijo, granate itd. Vojaki, ki niso ravno v boju ali pa kot opazovalci pri svojih linicah, lahko sedejo ali ležejo na tla itd. Nedaleč, ali pa kar zraven strelskega jarka, se nahajajo iz zemlje izkopane, iz lesa ali vejevja izdelane, v kamenitem ozemlju iz kamena izstreljene kaverne ali barake, v katerih se zadržujejo čete, ki trenutno nimajo službe v jarku, morajo pa biti vedno oblečene in opasane v polni pripravljenosti.

Takšne postojanke obstreljuje nasprotnik z artilerijo, strojnimi, metalci min, z bombami, plamenometi, puškami, iz zraka, in na vse to odgovarja lastna obramba na sličen način. Približevanje sovražnih patrol in oddelkov k takim bojnim vrstam se mora vedno oteževati in preprečiti. Predozemlje postojank se v to svrhu prepleta z bodičasto žico, kjer se mora po dolgem in težkem delu s škarjami delati pot, ali pa žico razstreliti, če se hoče do nasprotnega jarka. To je zelo nevarno početje, ki se tudi ponoči vedno ne posreči. Postojanke namreč ponoči pošiljajo svoje opazovalce v ospredje, izstreljujejo svetlobne rakete, svetijo pa tudi žarometi, da se vidi in opazi morebitno približevanje nasprotnika. Razen žičnih ovir se polagajo tam okrog mine, ki so skrite in eksplodirajo, uničujoč vse, vojaške, ki ob ista tréžjo.

Uvode napadov večjega obsega na utrjeno frontno črto izvede navadno bombardiranje iz zraka in artilerija, ki stoji nekoliko zadaj za strelskimi jarki. Tako bombardiranje se vrši tudi lahko več dni in noči in šele tedaj, ko napadalec misli, da je postojanka zrela za napad in zavojevanje, se isti izvrši z oklopnimi vozili vseh vrst in velikosti, katerim sledi nato glavni zavojevalec in končen odločitelj, pehota, ki zavzame in v pravem

amslu besede zasede sovražne pozicije, ako je napad uspel. Kjer položaj umikajočega se nasprotnika dopušta, prodira napadalec dalje, da zavzame čim več ozemlja.

Tam, kjer okoliščine zahtevajo, si fronte namesto povezanih in tekočih jarkov zgradijo tudi bunkerje, katerih obramba in napadanje je znano iz vojnih operacij na Spodnjem Stajerskem.

Ofenzivne in napadalne akcije premikalnega značaja se danes izvajajo večinoma s sodelovanjem letal strmoglavcev, ki posegajo s svojimi bombami, ki jih prinesejo prav nizko, da dobro zadenejo, ne da bi jih pri tem lahko kdo meni nič tebi nič sestreliti, ker se padanje vrši tako hitro, da nikdo ne more strelno orožje tako hitro usmerjati. Bombe strmoglavcev uničujejo neusmiljeno sovražne kolone ljudi in vozil, nakar sledijo motorizirane formacije in zopet pehota, kot kraljica orožja. Spopadi tankov s tanki, ki so oboroženi z vsemi mogočimi modernimi strelnimi napravami, plamenmeti itd., tvorijo obrambo in napad.

Zračni boji med letali v zraku imajo namen, nasprotnika sestreliti. Za take boje so zgrajena in urejena v prvi vrsti lovski letala, ki so hkrati tudi čuvarki in zaščitniki bombnikov ter transportnih letal. Zračni boji se vršijo s strojnimi puškami in je drznost, udarnost in hrabrost ter spretnost in izvežbanost letalca ter kvaliteta in fabrikacija letalskega aparata odločilna za uspehe. Modernega vojskovanja si danes brez letal ni misliti.

Letalstvo se uporablja tudi za boje na morju. Torpediranje sovražnih ladij iz zraka je lahko prav tako nevarno kakor iz podmornice. Tudi sovražne podmornice se lahko s torpedi in bombami uniči iz letala. Bombniki, ki jih prevažajo nosilci letal, se lahko uporabljajo za boje proti ladjam, nasprotnim letalom ter pristaniščem na kopnem.

Podmornice zasledujejo in čakajo vojne in tovarne ladje na katere izstreljujejo torpede, izkoriščajo pri tem možnost nevidne podmorske plovbe. Podmornice same se lahko uniči, ako se jih opazi, z bombardiranjem iz letal, z obstreljevanjem z artilerijo, z vodnimi bombami, ter z v morje položenimi minami in deloma tudi z žičnimi mrežami, če zaplovejo v iste.

Bitke med vojnimi ladjami podpirajo, kakor na suhem, tudi letala, medtem ko se ladje medsebojno z artilerijo obstreljujejo. Zmago odločajo: premoč v zraku, število vojnih ladij in še razne druge okolnosti.

O značaju

Mnogokrat se sliši, da ta ali ona oseba nima nikakšnega značaja. S tem se hoče povdariti, da jo med ljudmi ni štet med dobre in lepe značaje. Ta razlaga je sicer običajna, ni pa popolnoma pravilna. Beseda značaj ali karakter pomeni, če se hoče na neki osebi, živali itd. označiti nekaj značilnega. Na primer, pri mački je značilno, da lovi miši in podgane, pri psu, da se ga lahko zdresira za lov itd. O ljudeh, ki se radi pretepajo, pripravajo, mnogo pijejo itd., se lahko reče, da so te značajne poteze pri njih najbolj razvite. O človeku, ki je zelo dober, pošten in delaven, se lahko trdi, da ima lep značaj. Sploh vse dobre strani, ki jih kdo poseduje, je označevati kot lepe in dobre, ne-dobre pa kot slabe značajne poteze. O ženi, ki je prikupnega in čednega vedenja,

OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL · DIE OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL · 130A

**Besser für Dich —
besser für alle!**

Heute kommt es auf wirtschaftlichen Stromverbrauch an. Denn elektrischer Strom wird meist mit Kohle erzeugt. Er muß ein Höchstmaß an Licht ergeben.

Kriegswichtige Arbeit verlangt genügende Helligkeit. Fordern Sie darum stets Osram-D-Lampen mit der Doppelwendel, wenn Glühlampen ausgetauscht werden müssen!

OSRAM-LAMPEN
Viel Licht für wenig Strom!
T24

OSRAM-D-LAMPE MIT DER DOPPELWENDEL · 130A

se lahko reče, da ima lep značaj. Moški, ki se odlikuje po vsestranskem taktu, to se pravi, da se trudi vedno in povsod storiti vse tako, da bo prav, ima lep značaj.

Značajeve je torej več vrst. Redko se najde po dva popolnoma enaka značaja. Značajna nagnenja se podedujejo; značajne poteze se pa tudi vzgojijo. Otrok, ki je trmast in svojeglav že po svojem prirojenem nagnenju, bo tak svoj značaj obdržal in celo ojačil za celo svoje življenje, če mu ga materna, šolska, mladinska, vojaška ali življenska vzgoja ne bo odpravila ali popravila. Prirojene slabe značajne poteze se lahko s pravilno vzgojo skoraj popolnoma popravijo. Obratno

se seveda s slabo vzgojo in slabimi vzgledmi lahko pokvari otroka, ki se ga bodo poprijele vse najslabše značajne poteze. Navade, ki jih posebno nedorasli in mlajši ljudje vidijo na drugih, so nad vse privlačne. Zato je vedenje vzgojiteljev in voditeljev, na katere se obrača veliko oči, navadno veliko večjega vpliva, kakor njihova predavanja, nauki in morebitni ukori, ki jih dajejo tistim, ki jih vodijo in vzgojujejo. Pri vojakih ima vedenje oficirjev, v šolah učiteljev in profesorjev itd. veliko več vpliva kakor vsi teoretični nauki. Star pregovor pravi, da besede samo mičejo, vzgledi pa vlečejo, kar tudi drži. Vzgojitelji in voditelji mladine in doraslih so torej najboljši oblikovalci in urejevalci človeških značajev, če so sami v posesti lepih in dobrih značajnih potez, ki jih morajo ne samo v teoriji, temveč tudi praktično z vsako kretnjo in vsako besedo cepiti v tiste, ki stojijo pod njihovim vodstvom in vplivom.

Ker je od vsega na svetu več manjvrednega kakor dobrega, je naravno, da so tudi med ljudmi slabi značaji v večini. Kakor povsod, tako so tudi pri presojanju značajev mnenja deljena. Nekemu se dopadejo ljudje energičnega, razburljivega in impulzivnega, drugim zopet oni, ki so bolj mirnega in preudarnega značaja, tako, da je mejo med lepimi in slabimi značaji prav težko potegniti. Najboljši in najlepši značaji se tvorijo pri ljudeh, ki so sami s seboj pošten, odkrit, dober-srčen, duševno nadarjeni in so si razen že s prirojenim lepim značajnim nagnenjem, vzgojo v mladosti itd., svoje značajne poteze sami z lastno voljo utrjevali in oiekleli kot samooblikovalci. Ni menda bolj močnega človeka na svetu, kakor je tisti, ki obvlada in premaga ter vodi samega sebe.

Notariat Luttenberg und Friedau

Ich gebe bekannt, daß ich als beauftragter Notar für die Gerichtsprängel Luttenberg und Friedau bestellt wurde und meine Amtstätigkeit bereits aufgenommen habe.

Mein Amtssitz und Amtsraum befindet sich in Luttenberg, Horst-Wessel-Straße 6.

Jeden Dienstag und Freitag in Friedau, Gerichtsgebäude.

1640

Dr. RUDOLF DICHLER.

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet, für 5. Heftengesuche 6 Rpt., das festgedruckte Wort 26 Rpt., für Geld-, Realitätenverkehr, Briefwechsel u. Heirat 13 Rpt., das festgedruckte Wort 40 Rpt., für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpt., das festgedruckte Wort 30 Rpt. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort. Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpt., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpt., Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpt. - Anzeigenannahmeschluss: Donnerstag um 11 Uhr. - „Kleine Anzeigen“ werden nur gegen Voreinsendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindestgebühr für eine kleine Anzeige 1,- RM

ZU VERKAUFEN

Verkaufsanzeigen (Gebrauchswaren) dürfen nur mehr mit Preisangabe veröffentlicht werden

Töpferglasur liefert prompt nur an Hafner Glasgroßhandlung Sadnikar, Graz, Rebengasse Nr. 1.

Schwere Kuh

samt Kalb verkauft Gamser, Ober-Kunigund. 1642-3

Halb-Chromatische

Harmonika

4reihig, um 280.- RM zu verkaufen, Jerritsch, Preurath 14, Gonobitz. 1633-3